

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till
jaktlag för landskapet Åland.

Huvudsakligt innehåll.

Förevarande framställning innehåller ett förslag till ny jaktlagstiftning. Den föreslagna lagen bygger i stor utsträckning på den gällande landskapslagen om jakt från år 1965 och de flesta ändringarna i jämförelse med den lagen rör smärre detaljer.

De ändringar, jämfört med de gällande reglerna, som är av mera genomgripande natur rör bestämmelserna om inrättande av skyddsområden, jakttiderna, principerna vid beviljande av tillstånd för älgjakt och användningen av hund.

Fågelskyddsområden föreslås kunna bestå av såväl landområden som omkringliggande vattenområde, varvid hastighetsbegränsningar för båttrafiken skulle gälla inom vattenområdet. En ny form av skyddsområden, sälskyddsområden skulle dessutom kunna inrättas. Inom ett sälskyddsområde, som skulle innefatta en eller flera s.k. sälhällar jämte omkringliggande vattenområde, skulle huvudregeln vara att vistelse är totalförbjuden under hela året.

Vissa arter, t.ex. hermelin, grågås och sjöorre föreslås totalfredade medan jakttiden på andra arter föreslås förkortad, t.ex. jakttiden på skogsduva, eller förlängd, t.ex. jakttiden på älg, rådjur och hare. Samtliga arter som föreslås vara föremål för jakt är också för närvarande lovliga. Såväl älg- som rådjursjakten föreslås även framdeles ske i form av licensjakt. Bestämmelserna om jakt på älg skulle utformas så att det framdeles skulle vara möjligt att i jakttillstånden skilja mellan endast vuxet djur och kalv. Men det skulle även vara möjligt att liksom för närvarande skilja mellan ko, tjur och kalv. Ett tillstånd att fälla vuxen älg skulle dessutom alltid innebära rätt att alternativt fälla årskalv.

Bestämmelserna om användning av hund föreslås ändrade så att hund skulle få användas i så stor utsträckning som möjligt, vid såväl jakt som jaktträning. Dessutom skulle det vara möjligt att använda hund även för andra ändamål, t.ex. för att valla får.

Avsikten är att den föreslagna lagen skall träda i kraft den 1 juli 1985.

1. Allmän motivering

1.1. J a k t o c h v i l t v å r d

Jakten i landskapet bygger i stor utsträckning på traditioner. Från att ha varit en nödvändig del av självhushållningen har jakten, trots att den även i dag ger avkastning i form av kött och skinn, utvecklats till att i huvudsak vara en fritidssysselsättning som bereder utövarna möjlighet till meningsfull avkoppling och intressanta naturupplevelser.

En grundläggande förutsättning för att jakt skall kunna bedrivas är att det finns jaktbart vilt i tillräcklig omfattning. En riklig förekomst av vilt är också av avgörande betydelse för många människors intresse att röra sig i naturen. Tillgången på vilt kan i viss utsträckning påverkas genom viltvårdsåtgärder, av vilka de mest betydelsefulla är att bibehålla och åstadkomma lämpliga miljöer för viltet och att anpassa jaktuttaget efter vilttillgången. Viltvården består även i jakt i syfte att decimera bestånden av arter som orsakar olika slag av skada till följd av att stammarna är för stora, vilket i allmänhet beror på att ifrågasvarande arter i oskälig utsträckning gynnats genom mänsklig miljöpåverkan.

Målet för viltvårdsarbetet och jakten bör enligt landskapsstyrelsens uppfattning vara dels att bevara artrikedomen i landskapets naturliga fauna och dels att skapa förutsättningar för så stora viltstammar att jakten kan försvaras samtidigt som viltskadorna hålls på en godtagbar nivå. Arter som är främmande för vår fauna bör däremot i allmänhet inte gynnas utan i stället bör målet i princip vara att förhindra att de etablerar sig i landskapet, om det inte är önskvärt att de tillförs vår fauna. Tillåts främmande arter okontrollerat etablera sig, kan nämligen olika negativa effekter uppstå i vår fauna och dessa effekter är i många fall även svåra att bedöma på förhand. De negativa effekterna kan bestå i t.ex. att den främmande arten är dominant i förhållande till någon art i vår fauna och därigenom kan

tränga undan den arten eller i att den främmande arten är spridare av sjukdomar som kan vara förödande för annat vilt men som den främmande arten inte är mottaglig för.

1.2. S j ö f å g e l s k y d d e t

Jakten på sjöfågel, som traditionellt bedrivs på våren till den del den är inriktad på dykänder, är den vanligaste jaktformen i landskapet. Sjöfågeln har under lång tid varit föremål för olika skyddsåtgärder som möjliggjort starka stammar och ett stort jaktuttag. En förutsättning för att sjöfågeljakten framdeles skall kunna bedrivas i samma omfattning som för närvarande är att tillräckliga områden reserveras för olika former av fågelskydd. Av särskild vikt är härvid fåglarnas häckningsplatser.

Sjöfågeln häckningsplatser kan fredas antingen med stöd av landskapslagen om naturvård (41/77), varvid området benämns naturreservat, eller med stöd av jaktlagstiftningen, varvid området benämns fågelskyddsområde. Dessutom kan jaktvårdsföreningarna med stöd av jaktlagstiftningen inrätta fredningsområden för sjöfågel. Inom jaktvårdsföreningarnas fredningsområden gäller endast en form av inskränkningar, nämligen förbud mot jakt på sjöfågel, medan inskränkningarna inom naturreservat och fågelskyddsområden även gäller det rörliga friluftslivet.

Till följd av det allt rörligare friluftslivet och den allt tätare fritidsbebyggelsen på öar och längs stränder har de av jaktvårdsföreningarna inrättade fredningsområdena förlorat åtminstone en del av sitt värde för fågelskyddet. Fredningsområdena har dessutom i många fall splittrats genom att markägare inte medgivit fredning av enstaka mindre områden inom i övrigt lämpliga och tillräckligt omfattande områden. I framtiden bör därför sjöfågelnas häckningsplatser i större utsträckning fredas som fågelskyddsområden.

De inskränkningar som enligt den gällande lagen råder inom fågelskyddsområden är tillräckliga för att garantera fortplantningen för flera arter. Fortplantningen för de arter som är mest känsliga för störningar garanteras emellertid inte genom de inskränkningar som för närvarande gäller inom fågelskyddsområdena. Vissa arter kräver nämligen skyddade vatten utan öppen havssjö och utan störningsmoment i form av snabbgående båtar, om häckningen

skall kunna genomföras och ungarna skyddas mot olika former av faror. För den skull bör det framdeles vara möjligt att i fågelskyddsområden innefatta även vattenområde på vilket inskränkningar skulle gälla för båttrafiken.

1.3. J a k t t i d e r o c h - m e t o d e r

Behovet av ändringar i jakttiderna föranleds av olika skäl. Dels är det för närvarande tillåtet att idka jakt på arter vilka numera inte förekommer så talrikt att jakt kan anses försvarlig och dels är jakttiderna på vissa arter för närvarande valda så att ett skäligt jaktuttag, i den utsträckning beståndet tillåter, inte medges. Dessutom finns det för närvarande jakttider på arter som i praktiken inte är föremål för annan jakt än ren tillfällighetsjakt liksom även jakttider som inte utnyttjas i nämnvärd utsträckning. Av dessa jakttider kan de förstnämnda tas bort helt och hållet och de senare nämnda förkortas, såvida fråga inte är om tider för jakt på arter av vilka bestånden bör minskas.

Av det ovan sagda följer att jakttiderna bör ändras något jämfört med jakttiderna enligt den gällande lagen. Till grund för utformningen av bestämmelserna om jakttider liksom även av bestämmelserna om jaktmetoder bör dessutom ligga de traditioner som finns på dessa områden.

1.4. Ä l g - o c h r å d j u r s j a k t

Såväl älg- som rådjursjakten bedrivs för närvarande som licensjakt. Systemet med licensjakt på dessa arter är ändamålsenligt och bör därför behållas. Såvitt gäller rådjursjakten finns det enligt landskapsstyrelsens uppfattning inte behov av andra ändringar än sådana som rör detaljer, trots den täta rådjursstammen och den stora avskjutningen.

Älgstammen i landskapet liksom även avskjutningen har oavbrutet ökat under den tidsperiod, omfattande drygt ett decennium, som jakten bedrivits enligt viltvårdsmässiga principer, s.k. selektiv älgjakt. Lokalt är älgstammen så stor att den inte längre kan tillåtas växa särskilt mycket bl.a. mot bakgrunden av den skada som älgar kan orsaka.

Förekomsten av skador som orsakas av älg står i huvudsak i proportion till älgtätheten. När det gäller skador i odlingar

finns det dessutom skadefall som beror på att vissa individer utvecklar ett specialiserat födosök i odlingar. Sålunda förekommer det att enstaka älgar redan under de första höstmånaderna söker sin föda i odlingar och där orsakar ekonomiskt betydande skador. Denna typ av skador bör det vara möjligt att minska, om de skadegörande älgarna fälls så snart de konstateras uppehålla sig i odlingar. Med anledning härav har landskapsstyrelsen för avsikt att inleda försök med att tillåta att skadegörande älgar får fällas redan innan den egentliga jakten påbörjas. Avsikten är att tillstånd, som skulle beviljas med stöd av en undantagsbestämmelse i kapitlet om älg- och rådjursjakt, skulle beviljas endast personer som sökt tillstånd att fälla älg under jakttid och att ett fällt djur skulle inräknas i det antal som får fällas under jakttiden. Härav följer att tillstånd inte skulle kunna beviljas innan ansökningstiden för den egentliga älgjakten utgått. För att undvika att annan än den skadegörande älgen fälls har landskapsstyrelsen för avsikt att meddela erforderliga direktiv.

Eftersom älgstammen numera är stor är det inte längre ändamålsenligt att i samma utsträckning som för närvarande upprätthålla den direkta styrningen av jaktuttaget från landskapsstyrelsens sida. Atminstone de tillståndshavare som besitter tillräckligt stora områden för att få fälla flera tiotal djur bör ges större möjlighet att i skälig utsträckning avgöra könsfördelningen i jaktuttaget.

Landskapsstyrelsen har för avsikt att vid beviljandet av tillstånd till älgjakt övergå från att såsom för närvarande indela djuren i kor, tjurar och årskalvar till att indela djuren i enbart vuxna och årskalvar. Atminstone till en början skulle det nya systemet dock tillämpas endast när tillståndet gäller ett tillräckligt stort antal djur medan samma system som för närvarande skulle komma till användning i övriga fall. I ett jakttillstånd där djuren indelas endast i vuxna och årskalvar skulle, såvitt fråga är om de vuxna djuren, alltid ingå också en rekommendation om lämplig könsfördelning. I tillståndet skulle även anges vilken avvikelse från rekommendationen som kan godtas. På basen av de rapporter som efter avslutad jakt inlämnas till landskapsstyrelsen skulle utfallet under ett par tre år utvärderas för att se om köns-

fördelningen är godtagbar. Om utvärderingen skulle visa att utfallet inte står i överensstämmelse med rekommendationerna skulle sanktionen vara att den direkta styrningen återkom till användning vid beviljandet av jakttillstånd åt ifrågasvarande personer.

1.5. Användning av hund

Hundens väl utvecklade sinnen och dess mottaglighet för dressyr gör den till en utmärkt hjälpreda vid olika former av jakt. Tillgång till en för ändamålet lämplig hund är en förutsättning för att vissa former av jakt skall kunna bedrivas och i vissa situationer för att viltet skall kunna visas nödvändig hänsyn. Å andra sidan kan dock användning av en olämplig hund i vissa situationer medföra att vilthänsynen åsidosätts. I bestämmelserna om användning av hund bör därför olika hänsyn beaktas. Härvid är det enligt landskapsstyrelsens uppfattning mest ändamålsenligt att föreskriva ett förbud mot att låta hund vara lös under den årstid när viltet är mest känsligt för störningar och att det från förbudet görs undantag för de situationer i vilka hund skall få användas.

De bestämmelser som för närvarande reglerar användningen av hund bygger på ett synsätt, enligt vilket risken för att lösa hundar orsakar skada och olägenhet för den vilda faunan är uppenbart överdriven. Detta synsätt är föråldrat eftersom de jakthundar och andra brukshundar som numera används i allmänhet är väldresserade av den enkla orsaken att en problemfri användning av hund i de flesta situationer kräver att hunden är dresseerad och specialiserad för det ändamål som den skall användas till. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning bör hund få användas i så stor utsträckning som möjligt inom de ramar som hänsynen till viltet uppställer. Till grund för bestämmelserna härom ligger således ett helt annat synsätt än i den gällande lagen.

1.6. Beredningen av ärendet

Till grund för beredningen av det lagförslag som ingår i framställningen har legat ett kommittébetänkande (betänkande avgivet av 1981-års jaktlagskommitté, AUS 1983:2). Över betänkandet har jaktvårdsföreningarna, Ålands fågelskyddsförening r.f., Ålands producentförbund och Ålands Skogsvårdsförening r.f. givits tillfälle att yttra sig.

Detaljmotivering

1 kap. Allmänna bestämmelser.

1 §. När den gällande lagen antogs år 1965 gjordes där skillnad mellan villebråd och s.k. skadedjur. De arter som betraktades som skadedjur fick under hela året var som helst dödas av vem som helst. Vid dödande av skadedjur var det även tillåtet att använda vissa fångstmetoder som var förbjudna vid jakt på villebråd. Genom ändringar av lagen åren 1971 och 1975 (52/71 och 43/75) borttogs i huvudsak denna principiella skillnad mellan villebråd och skadedjur men helt konsekvent gjordes detta inte. Till följd härav anses det inte helt klart att de bestämmelser som gäller jakt på villebråd är tillämpliga även vid jakt på de lovliga arter som inte uppräknas i förteckningen i 23 § 1 mom. gällande lag över lovliga villebråd. I syfte att klargöra att inga andra skillnader än sådana som direkt framgår av lagen skall finnas mellan olika viltslag föreslår landskapsstyrelsen att begreppet vilt införs som en sammanfattande benämning på vilda däggdjur och fåglar.

Den föreslagna definitionen på vad som avses med jakt överensstämmer i huvudsak med definitionen i 1 § gällande lag. Åt skillnad skulle dock göras mellan vad som normalt betraktas som jakt och vad som bör jämföras med jakt. Dessutom skulle bland det som jämföras med jakt nämnas även tillägnelse eller förstörelse av däggdjurs bon, t.ex. rävgryt, utterklov, bisamrätts- och ekorrbo. Orsaken till denna komplettering är dels att det i de fall där sådan verksamhet skall vara förbjuden bör vara möjligt att väcka åtal och dels att det i de fall där sådan verksamhet skall vara tillåten bör vara en åtgärd som får vidtas endast med stöd av jakträtt.

Att som i den gällande definitionen på jakt särskilt nämna vilda däggdjurs och fåglars ungar anser landskapsstyrelsen inte nödvändigt, eftersom dessa är däggdjur eller fåglar. I detta avseende skulle således följas samma princip som i landskapslagen om naturvård.

2 §. Bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelsen i 40 § gällande lag.

3 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 21 § 1 och 2 mom. gällande lag. Dock skulle skyddet för arternas fortbestånd gälla endast arter som utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna. Denna inskränkning föreslås i syfte att klargöra att utrotning är tillåten av arter som invandrar till landskapet och inte är önskvärda här, om jakttid finns på ifrågasvarande arter. Som exempel på art som, om den invandrar till landskapet, inte skulle åtnjuta skydd mot utrotning kan nämnas fälthare.

2 kap. Jakträtt.

4 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 1 § 2 mom. och 2 § gällande lag. Liksom i den gällande lagen skulle det således här finnas en särskild bestämmelse om jakträtten på område som innehas med ständig besittningsrätt, en bestämmelse som dock föreslås anpassad efter de faktiska förhållandena. De områden som innehas med ständig besittningsrätt är områden av krononatur som genom ikraftträdandet av självstyrelselagen antingen överfördes i landskapets ägo eller kvarhölls i statens ägo för statens behov. Av områden i landskapets ägo är det i huvudsak fråga om holmar som upplåts under senare hälften av 1800-talet. Till den del statens egendom berörs är den föreslagna bestämmelsen i sak överensstämmande med motsvarande bestämmelse i rikslagstiftningen.

Orsaken till den i 2 mom. föreslagna bestämmelsen är att det är möjligt att genom ett nyttjanderättstestamente förordna att olika personer erhåller äganderätten till ett visst område och rätten till jakt på området.

5 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 4 § gällande lag.

6 §. Bestämmelserna i 1 mom. överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 5 § gällande lag, dock så att jakträtten skulle kunna upplåtas även på annat sätt än på arrende, d.v.s. utan att iaktta de formkrav som skulle gälla för arrendeavtal. Dessutom skulle den i 4 § 2 mom. föreslagna bestämmelsen beaktas.

I 2 mom. föreslås landskapsstyrelsen, liksom enligt 3 § 1 mom. gällande lag, kunna upplåta jakträtten på område som tillhör landskapet. Vid upplåtelse av jakträtten på dessa områden bör för närvarande företräde ges ordsbefolkningen samt den

befolkning som saknar jakträtt. Även framdeles föreslås det vara möjligt att vid jakträttsupplåtelse ge företräde åt personer som tillhör ortsbefolkningen och saknar jakträtt.

7 och 8 §§. Bestämmelserna överensstämmer i sak med motsvarande bestämmelser i den gällande lagen (9 och 6 §§).

9 §. Enligt 7 § gällande lag gäller i fråga om fastighetsförvärvares bundenhet av oinvecklade avtal om jaktarrende som ingåtts av hans fångesman olika regler beroende på om fastigheten förvärvats genom köp eller därmed jämförbart fång eller om den förvärvats genom gåva, arv eller testamente. Om inte förbehåll gjorts, är arrendeavtalet bindande gentemot förvärvaren vid gåva, arv och testamente medan förhållandet är det motsatta vid köp och därmed jämförbart fång.

I förevarande paragraf föreslås samtliga fång jämställda såvitt gäller fastighetsägares bundenhet av jaktarrendeavtal som ingåtts av hans fångesman. Anledningen härtill är att det inte finns tillräckliga skäl som talar för att jakträttsarrendator skall ha en så stark ställning som för närvarande vid byte av ägare genom gåva, arv eller testamente, framförallt på grund av att jakten enbart är en fritidssysselsättning och att ingen jägare således är beroende av ett avtals fortbestånd för att trygga sin försörjning. Av betydelse är också det att det måste anses oskäligt att en person, som förvärvar en lägenhet och av olika orsaker önskar att vissa former av jakt eller jakt överhuvudtaget inte skall få bedrivas på lägenheten, skall vara tvungen att tillåta att jakt förekommer på lägenheten med stöd av ett avtal som ingåtts av hans fångesman. De föreslagna reglerna skulle, liksom motsvarande regler i den gällande lagen, vara dispositiva.

10-11 §§. Bestämmelserna överensstämmer i sak med motsvarande bestämmelser i den gällande lagen (8 och 10 §§).

3 kap. Utövande av jakträtt.

12 §. Bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelsen i 15 § gällande lag.

13 §. Bestämmelserna i förevarande paragraf överensstämmer i sak med bestämmelserna i 47 § gällande lag, dock så att ingen form av bulvan för jakt på fågel skulle få placeras närmare än 100 meter från annans jaktområde.

14, 15 och 16 §§. De föreslagna bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 18, 19 och 20 §§ gällande lag.

4 kap. Inplantering av vilt och anläggande av vilthägn.

17 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 16 och 17 §§ gällande lag.

18 §. För närvarande saknas i landskapslagstiftningen regler om vilthägn. Bortsett från de inhägnade områden där de första rådjuren hölls har något vilthägn inte anlagts ännu i landskapet men planer har funnits. Av de arter som det funnits planer på att föda upp i hägn är flera sådana som inte förekommer i vilt tillstånd i landskapet. Av de erfarenheter som vunnits i Sverige där vilthägn är vanliga framgår det bland annat att rymningar förekommer, i synnerhet från hägn som är bristfälligt konstruerade eller bristfälligt skötta. I syfte att undvika att oändamålsenliga hägn anläggs föreslås i förevarande paragraf att anläggandet skulle förutsätta tillstånd av landskapsstyrelsen. De direktiv som landskapsstyrelsen skulle kunna meddela i samband med beviljandet kunde gälla förutom stängsel och liknande även t.ex. antalet djur i hägnet, vattenförsörjning och tillgång på föda samt åtgärder för undvikande av sanitär olägenhet.

Av bestämmelsen i 1 § framgår det bl.a. att jakt kan ske endast på vilda djur. När hägnade djur avlivas inom ett hägn skulle således inte andra bestämmelser i lagen än den i förevarande paragraf vara tillämpliga. Om ett hägnat djur rymmer och anträffas utanför hägnet så skulle däremot djuret ingå i beståndet av vilda djur och lagen följaktligen i sin helhet vara tillämplig.

5 kap. Jakttider.

19 §. Liksom enligt 21 § 3 mom. gällande lag skulle det råda

förbud mot jakt under de stora kyrkliga högtidsdagarna. Förbudet föreslås dock inskränkt så att det skulle omfatta endast jakt med användande av hund eller skjutvapen. Orsaken till denna inskränkning är att det inte finns behov av att förbjuda andra jaktformer än de som förorsakar ljud som under ifrågavarande dagar kan verka störande.

20 §. I fråga om jakttiderna föreslås rätt omfattande ändringar jämfört med bestämmelserna i 23 § gällande lag. Förutom att tiderna för jakt på olika arter föreslås ändrade, föreslås också vissa arter som nu får jagas totalfredade. Sålunda föreslås t.ex. den särskilda tillståndsjakten på grågås inte längre finnas, eftersom grågässen liksom andra gäss i huvudsak bör få vara ostörda på de platser där de rastar under höstflyttningen. Om grågäss eller andra gäss framdeles visar sig göra oskäligt stor skada i odlingar så har landskapsstyrelsen likväl för avsikt att bevilja tillstånd till skyddsjakt på gäss med stöd av bestämmelserna i 30 § 2 mom. Övriga föreslagna ändringar i jakttiderna föranleds av de skäl som nedan anges särskilt för varje jakttid.

Hela året. För närvarande får under hela året jakt idkas på tamduva, bisam, mink, hermelin och vitsvansad hjort (23 § 1 mom.) samt på kaja, kråka, skata, fiskmås, havstrut, gråtrut, silltrut, möss, råttor och sorkar (23 § 2 mom.).

Landskapsstyrelsen föreslår att två nya arter, fälthare och mårhund, skall få jagas under hela året. Orsaken härtill är att det inte är önskvärt att dessa arter tillförs vår fauna och att det finns en uppenbar risk för att de genom invandring etablerar sig i landskapet, om inte tillräckligt effektiva åtgärder vidtas i syfte att förhindra etableringen. Att tillåta jakt under hela året är enligt landskapsstyrelsens bedömning den mest effektiva åtgärd som kan vidtas för att uppnå sagda syfte. Sålunda skulle i fråga om fälthare och mårhund följas samma princip som redan för närvarande följs i fråga om vitsvansad hjort, en annan art som inte bör tillåtas etablera sig i landskapet. Sagda princip skulle av i huvudsak samma orsak gälla även djur som rymt från vilthägn, om djuret är av art som inte förekommer i vilt tillstånd i landskapet.

Tamduva, kaja, skata och hermelin föreslås inte längre vara föremål för en jakttid omfattande hela året. Trots det skulle fåglarna i fråga få dödas under hela året men endast när det erfordras för att freda gård, trädgård eller odling (31 § 2 mom.). Hermelinen föreslås däremot totalfredad, eftersom arten numera inte är så talrik att jakt på den kan försvaras.

Enligt de bestämmelser som föreslås reglera användningen av hund (8 kap.) skulle drivande hund, liksom för närvarande, vid jakt på mårhund och fälthare få användas under samma tid som vid jakt på skogshare och räv och kortbent drivande hund vid jakt på vitsvansad hjort under hela den tid då dessa hundar får användas vid jakt på någon art.

15.3.-15.4. Liksom enligt den gällande lagen skulle hane av knipa och storskrake få jagas under tiden 15.3-15.4.

1.4.-25.5. Under tiden 1.4-25.5 får för närvarande alfågel, sjöorre och skäggdopping jagas. Både skäggdopping och sjöorre föreslås totalfredade. Skäggdoppingen eftersom den inte är särskilt talrik och dessutom av de flesta jägare inte anses ätlig och sjöorren eftersom den numera inte förekommer särskilt talrikt i landskapet under flyttningstiden, vilket i och för sig åtminstone delvis beror på ändrade flyttning svägar.

10.4.-15.4. Landskapsstyrelsen skulle kunna besluta om tidig ejderjakt under samma tid som detta är möjligt enligt den gällande lagen.

1.5.-25.5. Med undantag av sjöorre och skäggdopping skulle under den egentliga vårjakten i maj samma arter som för närvarande få jagas.

1.7.-15.4. Räv skulle få jagas under samma tid som arten får jagas enligt den gällande lagen. Vid rävjakt skulle liksom för närvarande drivande hund få användas under den tid skogsharen är lovlig (8 kap.).

1.9.-31.10. Enligt den gällande lagen får rådjur, med särskilt tillstånd av landskapsstyrelsen, jagas under tiden 15 september -

24 oktober. Orsaken till att rådjursjakten föreslås förlängd är framförallt att det åtminstone lokalt, trots riklig tillgång på rådjur, visat sig svårt att fälla det stora antal djur som tillstånd beviljats för under de senaste åren. En förlängd jakttid skapar dessutom bättre förutsättningar för ett ändamålsenligt jaktuttag.

Enligt de bestämmelser som föreslås gälla rörande användningen av hund (8 kap.) skulle kortbent drivande hund få användas fram till den tidpunkt då jakten på skogshare inleds.

1.9.-31.12. Under tiden 1.9 - 31.12 får enligt den gällande lagen jakt idkas bl.a. på sjöorre, skäggdopping och sothöna. Som tidigare framhållits skulle sjöorren och skäggdoppingen totalfredas. Orsaken till att inte heller sothöna skulle få jagas är att det i landskapet inte i nämnvärd utsträckning förekommer jakt på sothöns, trots att arten är duglig som människoföda.

För närvarande är jakt på ringduva tillåten under tiden 1.9.-30.4. Med tanke på såväl duvstammens bestånd som på duvans användning som människoföda är det mest lämpligt att jakten sker på hösten när inslaget av ungfågel är störst. Jakt på ringduva förekommer för övrigt inte i nämnvärd utsträckning under våren, åtminstone inte i annan form än ren tillfällighetsjakt, och eftersom ringduvan endast i undantagsfall övervintrar i landskapet kan en meningsfull jakt på arten inte bedrivas under vintern. Med anledning härav föreslås jakttiden på ringduva förkortad så att den skulle sluta samtidigt som jakttiden på änder under hösten.

Enligt den gällande lagen får järpe och orrtupp jagas under tiden 25.10-31.1. Orsaken till att jakten på dessa skogshöns föreslås få inledas redan den 1 september är den att jägarna bör ges möjlighet att beskatta ungfågelstammarna. Ungfågelkullarna är i regel samlade i september och tillgången under år med riklig förekomst av skogsfågel överhuvudtaget god under denna tid. Mot slutet av oktober, d.v.s. vid den tid då jakten för närvarande inleds, synes däremot tillgången på skogshöns inte vara särskilt god ens under s.k. toppår. Detta torde i huvudsak bero på rävens beskattning av stammarna. Om jakt på skogshöns skall kunna bedrivas med framgång så bör den således få inledas redan i början av september. Eftersom jakten härigenom skulle inriktas på ungfåglarna så bör bägge könen få jagas.

Om skogsfågelsjakten skulle få inledas redan den 1 september och i synnerhet om bägge könen av orre skulle få jagas, skulle möjligheter skapas för ett avsevärt större jaktuttag. Det måste därför anses skäligt att jakten avslutas tidigare än för närvarande. Sälunda föreslås jakttiden sluta redan vid årsskiftet.

1.9.-31.12. Landskapsstyrelsen skulle liksom enligt den gällande lagen kunna tillåta jakt på gråsäl och vikarsäl under tiden 1.9-31.12.

15.10.-20.12. Älgjakt får för närvarande med särskilt tillstånd av landskapsstyrelsen bedrivas under tiden 1.11-20.12. Anledningen till att jakttiden föreslås förlängd är att den nuvarande jakttiden är för kort med tanke på det stora antal djur som tillstånd beviljats för under de senaste åren. En tillräckligt lång jakttid är nämligen en grundläggande förutsättning för att avskjutningen skall kunna ske enligt viltvårdsmässiga principer.

Om jakttiden förlängs på föreslaget sätt skulle villkoren för att bedriva älgjakt inom de lövskogsdominerade delarna av skärgården avsevärt förbättras, eftersom älgarna ofta lämnar ifrågavarande områden vid lövfällningen, vilken i regel infaller under oktober månad, för att söka sig till övervintringsområden inom mera barrskogsdominerade områden annorstädes i skärgården eller på fasta Åland. Genom att möjliggöra att älgarna skulle kunna fällas tidigare än för närvarande så torde även älgskadorna i odlingar kunna minskas.

25.10.-15.2. Enligt den gällande lagen får skogshare jagas under tiden 25.10-31.1. På många orter är denna jakttid i praktiken inskränkt till tiden 25.10-31.10 och 21.12-31.1 till följd av den under senare år allt intensivare älgjakten. Eftersom hare i huvudsak jagas med användning av drivande hund, är förutsättningarna för att få fram kunniga harhundar inte särskilt gynnsamma i landskapet jämfört med förhållandena inom omkringliggande regioner där jakttiden är avsevärt längre. I syfte att skapa bättre förutsättningar för att få fram kunniga harhundar föreslås jakttiden förlängd med två veckor. Drivande hund skulle enligt de i 8 kap. föreslagna bestämmelserna få användas under hela jakttiden.

Med beaktande av de erfarenheter som vunnits inom omkringliggande regioner bör den föreslagna förlängningen av jakttiden inte få någon nämnvärd inverkan på harbeståndet. Detta beror framförallt på att haren är en gnagare och att förekomsten av gnagare varierar från år till år oberoende av ett skäligt jaktuttag. En eventuell större minskning i harbeståndet inom någon del av landskapet kan dessutom åtgärdas genom viltvårdsåtgärder och liknande, varefter harbeståndet relativt snabbt kan öka igen inom lämpliga områden.

21 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 23 § 3 och 4 mom. gällande lag.

22 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelser i 22 § 1 mom. gällande lag, dock så att det skulle uppställas krav på skriftlig form i fråga om avtal mellan jaktvårdsförening och enskilda jakträttsinnehavare om upplåtelse av områden för fredningsändamål. Ändringen föranleds av att det för närvarande förekommer fall när jaktvårdsförening fredar områden utan direkt medgivande av jakträttsinnehavaren och fall när jakträttsinnehavare muntligen medger fredning men senare inte önskar vidbli sitt beslut.

23 §. Enligt 22 § 2 mom. gällande lag kan landskapsstyrelsen, efter att ha inhämtat utlåtande av jaktvårdsförening och om vissa andra förutsättningar är för handen, besluta om jaktförbud eller om jakträttsinskränkningar. Här avsedda beslut har aldrig fattats me för den händelse att behov framdeles uppstår bör möjligheten finnas kvar. Med tanke på att det enligt 22 § skulle ankomma på jaktvårdsföreningarna att verka för att tillräckliga fredningsområden inrättas och på att det inom jaktvårdsföreningarna finns erforderlig lokalkännedom, så bör dock huvudregeln vara att initiativ i ärenden gällande jaktförbud eller jaktinskränkning väcks av jaktvårdsförening. Att helt avhända den högsta övervakande myndigheten, landskapsstyrelsen, initiativrätten i här avsedda ärenden är likväl inte ändamålsenligt. Sålunda föreslås som huvudregel gälla att initiativ skall väckas av jaktvårdsförening och att landskapsstyrelsen kan väcka initiativ endast om särskilda skäl föreligger. Som särskilda skäl kunde betraktas t.ex. det att jaktvårdsförening inte reagerar trots att fråga är om ett uppenbart och allmänt känt missförhållande.

För att bestämmelserna i förevarande paragraf skall stå i överensstämmelse med 3 § 1 mom. föreslås de gälla endast de arter som utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna.

Bestämmelserna i 2, 3 och 4 mom. överensstämmer i sak med motsvarande bestämmelser i 22 § 2, 3 och 4 mom. gällande lag.

24 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med motsvarande bestämmelser i 24 § gällande lag.

25 §. Enligt bestämmelserna i 25 § 1 mom. gällande lag kan jaktvårdsförening för ett år i sänder förkorta jakttiderna, begränsa fångst av viss art eller helt förbjuda fångst av viss art. I förevarande paragraf föreslås jaktvårdsförening endast kunna förkorta jakttiderna eller totalfreda viss art. Orsaken till denna inskränkning i jaktvårdsföreningarnas befogenheter är att det inte finns något egentligt behov av andra fångstinskränkningar för att trygga viltstammarnas fortbestånd och förökning. De föreslagna bestämmelserna skulle inte utgöra hinder för jaktvårdsföreningarna att besluta om rekommendationer som bör följas inom föreningens geografiska verksamhetsområde.

I överensstämmelse med bestämmelsen i 3 § 1 mom. skulle endast de arter som utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna kunna vara föremål för de åtgärder som avses i förevarande paragraf.

Liksom enligt 25 § 2 mom. gällande lag skulle den som är missnöjd med ovan avsett beslut av jaktvårdsförening kunna underställa beslutet landskapsstyrelsen för fastställelse.

26 §. Enligt bestämmelserna i 25a § gällande lag kan landskapsstyrelsen på anhållan av markägare inrätta fågelskyddsområde inom vilket landstigningsförbud råder under tiden 15.4 -31.7. Hittills har sex fågelskyddsområden inrättats. De inskränkningar som gäller inom dessa områden är avsevärt mindre omfattande än de inskränkningar som gäller inom de naturreservat som inrättas med stöd av naturvårdslagen. Ett område vars främsta och kanske enda värde från naturskyddssynpunkt består i att området utgör en häckningsplats för sjöfågel bör inte underkastas de inskränkningar i allemansrätten som gäller inom naturreservaten.

Avsikten med att inrätta ett område till fågelskyddsområde bör vara att för fåglarna inom området skapa en lugn miljö för parning, häckning och uppfödning av ungar. Från den tidpunkt då den del av parbildningen som sker i landskapet påbörjas till den tidpunkt då ungarna är flygkunniga bör därför störningsmomenten

vara så få som möjligt. För den skull föreslås landstigningsförbud gälla redan från den 15 mars fram till samma tidpunkt som för närvarande, d.v.s. den 31 juli. Härigenom skulle ingen form av sjöfågeljakt kunna idkas inom dessa områden på våren. Under annan tid av året finns det däremot inte behov av inskränkningar. Sålunda skulle t.ex. höstjakt på sjöfågel kunna förekomma inom fågelskyddsområdena utan att deras värde från viltvårdssynpunkt därigenom skulle minska.

De arter i fråga om vilka behovet av skyddade områden är störst är de innerskärgårdsarter som är mest känsliga för störningar såväl under häckningen som under den tid ungarna är små och inte klarar sig utan det skydd som modern erbjuder mot olika former av faror. Den kanske mest känsliga arten i detta avseende är svärtan. Med tanke framförallt på denna art bör även vattenområde, inom vilket inskränkningar skulle gälla för båttrafiken, kunna ingå i ett fågelskyddsområde. På grund av att allmänheten, både lokalbefolkningen och turister, måste kunna upplysas om att ett visst område utgör fågelskyddsområde och av att dessa upplysningar på ett effektivt sätt inte kan meddelas på annat sätt än genom anslag på platsen, har landskapsstyrelsen för avsikt att inta vattenområden i skyddsområden endast i sådana fall när området består av en ögrupp med mellanliggande vattenområden.

Under senare år har en minskning av sälbeståndet ägt rum i landskapet liksom annorstädes invid Östersjöns kuster. Både de i landskapet förekommande arterna har minskat och åtminstone gråsälens anses allmänt vara en art vars framtida existens är hotad. Sälstammarnas bevarande är därför en angelägen fråga.

Sälar är skygga djur i synnerhet när de vistas på land. Att sälar skräms från de hållar där de regelbundet vistas kan därför antas innebära en betydande stressfaktor som kan påverka sälarna på ett negativt sätt. I syfte att åstadkomma områden inom vilka sälar i så stor utsträckning som möjligt skulle få vara i fred föreslås i 2 mom. en bestämmelse enligt vilken sälskyddsområden skulle kunna inrättas. Inom ett sälskyddsområde, som skulle bestå av de hållar som sälarna går upp på jämte ett tillräckligt stort omgivande vattenområde, bör vistelse vara totalförbjuden under hela året. Om konflikt uppstår med mera angelägna intressen så bör

dock vistelse inom sälskyddsområde kunna tillåtas av landskapsstyrelsen. Med särskilt tillstånd av landskapsstyrelsen skulle sålunda t.ex. fiske inom sälskyddsområde, åtminstone under vissa tider av året, få bedrivas av lokalbefolkningen.

Att upplysa allmänheten om att ett större vattenområde i ytterskärgården utgör ett sälskyddsområde kräver särskilda åtgärder. Sålunda torde det vara nödvändigt att över området trycka upp kartor som skulle kunna bifogas sjökorten över området och också distribueras till olika båtklubbar och liknande. Eftersom de erforderliga åtgärderna är arbets- och kostnadskrävande, skulle sälskyddsområden inte inrättas för alltför korta tidsperioder.

27 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 26 § gällande lag. Av samma skäl som angivits i detaljmotiveringen till 1 § har det inte ansetts erforderligt att, såsom i den gällande lagen, särskilt nämna däggdjurs och fåglars ungar.

Eftersom endast s.k. skyddsjakt främdeles skulle få bedrivas på kaja och skata, föreslås även erforderliga regler om tillägnelse och förstörelse av deras ägg och bon finnas i bestämmelserna om skyddsjakt (31 § 2 mom.).

28 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 27 § gällande lag, dock så att jaktvårdsförening inte skulle medges rätt att bevilja tillstånd att från fågelbo som förstörts eller förstörs ta äggen för kläckning och utplantering av ungar samt så att det i de ärenden som avses i paragrafen skulle vara obligatoriskt att höra jaktvårdsförening innan beslut fattas. Båda dessa ändringar föranleds av praktiska skäl. Landskapsstyrelsen har likväl för avsikt att höra jaktvårdsföreningarna i så stor utsträckning som möjligt inom de ofta snäva tidsramar som står till förfogande i ifrågavarande slag av ärenden.

Av samma skäl som angivits i detaljmotiveringen till 1 § har det inte ansetts erforderligt att, såsom i den gällande lagen, särskilt omnämna fåglars ungar.

29 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 28 § gällande lag.

6 kap. Jakt i syfte att förhindra skada och olägenhet.

30 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 13 § gällande lag.

31 §. I enlighet med bestämmelserna i 14 § 1 mom. gällande lag får hare som inkommer i trädgård dödas för att förhindra skada. För att få döda hare som inkommer i och förorsakar skada inom andra liknande anläggningar, t.ex. plantskolor, krävs det däremot tillstånd av landskapsstyrelsen. De skador som harar förorsakar är i allmänhet små men de kan i enstaka fall vara betydande och några möjligheter för den drabbade att få ersättning ur landskapets medel finns inte för närvarande. Inom yrkesmässigt bedrivna fruktodlingar, bärodlingar och plantskolor föreslås det därför under hela året vara tillåtet att, utan särskilt tillstånd, döda hare för att förhindra skada. Den som inom andra anläggningar, i fråga om vilka de ekonomiska intressena inte är lika framträdande, önskar döda hare under annan tid än jakttid skulle vara tvungen att ansöka om tillstånd därtill av landskapsstyrelsen i enlighet med de i 30 § 2 mom. föreslagna bestämmelserna.

I 1 mom. 2 punkten föreslås jämfört med motsvarande bestämmelser i 14 § 2 mom. gällande lag skäggdopping, säl och utter strukna från uppräknningen av de arter som får dödas för att förhindra skada i fiskodling. Anledningen till att utter och säl inte skulle få dödas i fiskodlingar är att uttern liksom de olika sälarterna numera förekommer så sparsamt att den skada någon av dessa arter eventuellt orsakar inte bör få leda till att djuret i fråga avlivas. Om en utter eller säl orsakar skada inom en fiskodling bör i stället andra medel tillgripas för att förhindra fortsatt skada, t.ex. användning av stängsel där det är möjligt eller infångning och utsättande på annat ställe med bistånd av landskapsstyrelsen. Orsaken till att skäggdopping inte längre skulle få dödas inom fiskodlingar enligt bestämmelsen i förevarande punkt är den att det inte kan anses finnas något behov av en sådan rätt, eftersom skäggdoppingen är en förhållandevis fåtalig och skygg art som i allmänhet inte förekommer i de miljöer med strömmande vatten där fiskodling numera bedrivs.

De föreslagna bestämmelserna i 2 mom. överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelser i 14 § 3 mom. gällande lag. Dock föreslås dödande av de fåglar som nämns i 2 mom. få ske oberoende av om jakträtten på området tillkommer annan och om jakt inte får bedrivas där. Dessutom föreslås skogsduva och koltrast borttagna från förteckningen över de arter som får dödas

för att freda gård och odling. Anledningen härtill är att skogsduvan numera inte förekommer särskilt talrikt och att koltrasten i huvudsak är insektätare. Till uppräknningen föreslås dessutom fogat arterna kaja och skata, eftersom någon egentlig jakttid på dessa arter enligt de föreslagna bestämmelserna i 20 § inte längre skulle finnas samtidigt som det måste anses ändamålsenligt att tillåta dödande av vardera arten i syfte att freda gård och liknande områden. Framdeles skulle skyddsjakten innefatta även rätt att tillägna sig eller förstöra bon och ägg av ifrågavarande fåglar.

7 kap. Jakt på rådjur och älg.

32 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 29 § gällande lag.

33 §. Bestämmelserna i 1 mom. överensstämmer i sak med bestämmelserna i 30 § 1 mom. gällande lag, dock så att ett tillstånd att fälla vuxen älg alltid skulle innebära rätt att alternativt fälla kalv. Avsikten med den föreslagna ändringen är att för dem som beviljats tillstånd till älgjakt skapa bättre förutsättningar dels för att fälla det antal djur som anges i tillståndet och dels för att på ett riktigt sätt beskatta älgstammen, t.ex. så att kalv skulle få fällas om endast ko återstår i kvoten och endast ko med kalv påträffas inom jaktområdet. Såvitt gäller frågan om andra former av byten av djur som anges i älgjaktstillstånd kan tillåtas konstaterar landskapsstyrelsen att en allmän rätt därtill inte är ändamålsenlig p.g.a. att älgpopulationen i landskapet trots allt är liten. Dock finns det, såsom i den allmänna motiveringen framhållits, skäl att inleda försök med att i tillstånden indela djuren endast i vuxna djur och årskalvar.

Enligt bestämmelserna i 34 § 1 mom. skulle högre avgift kunna uppbäras för vuxet djur än för kalv. Om en kalv fälls med stöd av ett tillstånd som innebär rätt att fälla vuxet djur skulle alltid avgift uppbäras för vuxet djur, eftersom det varit tillståndshavarna

själva som valt att fälla kalven i stället för det vuxna djur som angivits i tillståndet.

För närvarande skall ansökan om tillstånd till jakt på älg inlämnas senast den 1 oktober. I 20 § föreslås älgjakttiden inledas redan den 15 oktober. Om ansökningarna skall kunna behandlas i god tid före den 15 oktober, måste ansökningstiden utgå tidigare än för närvarande. I 2 mom. föreslås därför ansökningstiden utgå den 1 september.

Bestämmelserna om vad ansökan om jakttillstånd skall innehålla överensstämmer i sak med motsvarande bestämmelser i den gällande lagen (30 § 2 mom.). Dock skulle det i ansökan som inlämnas av flera personer gemensamt krävas uppgifter också om jaktledare och ersättare för denne. Detta tilläggskrav innebär inte ändring av praxis, eftersom uppgifter om jaktledare och ersättare för närvarande regelmässigt lämnas i ansökningar om jakttillstånd.

34 §. Bestämmelserna i förevarande paragraf överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 30a § gällande lag. Bestämmelserna har dock utformats så att det framdeles skulle vara möjligt att uppbära avgifterna i efterskott.

35 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 30b § gällande lag, dock så att fler än en ersättare för jaktledare skulle kunna finnas. Trots att flera ersättare skulle kunna finnas för jaktledaren så bör det anses klart att flera personer aldrig samtidigt kan fungera som ansvarig jaktledare.

Eftersom det enligt de i 33 § föreslagna bestämmelserna i ansökan om tillstånd att jaga älg skulle anges vem som är jaktledare och vilka som är ersättare för denne, skulle det inte såsom för närvarande krävas ett särskilt beslut av landskapsstyrelsen om att utse ifrågavarande personer. Sålunda erfordras det inte en särskild bestämmelse om utseende av jaktledare jämte ersättare.

36 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 30c § gällande lag. Dock skulle ifrågavarande krav inte längre gälla den som bedriver jakten ensam.

37 §. Enligt bestämmelserna i 31 § gällande lag tillfaller rådjur och älg som skadskjutits och fallit på främmande område i första hand den som innehar jakträtten på det främmande området, under förutsättning att han själv skulle ha haft rätt att fälla ifrågavarande djur. Om han inte skulle ha haft rätt att fälla djuret eller om han skulle ha fått fälla men inte önskar behålla djuret och heller inte önskar överlämna det till skytten, tillfaller det däremot landskapet.

Principen att djur som faller på främmande område i första hand tillfaller den som där skulle ha haft rätt att fälla ifrågavarande djur är riktig, eftersom jakt i omedelbar närhet av främmande jaktområde inte bör uppmuntras. Men att innehavaren av jakträtten på det främmande området, genom att vägra att till skytten överlämna djur som han själv inte vill ha och som kan ha påskjutits vid en plats som ligger långt ifrån den plats där djuret fallit, skall kunna se till att djuret tillfaller landskapet kan inte anses riktigt. För den skull föreslås i förevarande paragraf djur som faller på främmande område inom vilket ifrågavarande art då får jagas i första hand tillfalla innehavaren av jakträtten på det främmande området och i andra hand skytten. Sålunda skulle skytten få behålla t.ex. en älgdjur som påskjutits inom ett område där tjur får fällas och fallit inom ett område där endast kalv får fällas.

Andringen innebär inte intrång i den privata äganderätten, eftersom jakträttsinnehavarens intresse skulle tillgodoses i första hand.

I 31 § gällande lag finns det ett förbud mot att medföra vapen vid avhämtande av älg eller rådjur som fallit på främmande jaktområde. Den bestämmelsen står inte i överensstämmelse med den i 19 § gällande lag och 15 § förevarande lagförslag ingående allmänna bestämmelsen om medförande av vapen på annans jaktområde. Eftersom det är tillfyllest om ifrågavarande allmänna bestämmelse följs även vid avhämtande av älg eller rådjur som fallit på främmande område, finns det inte behov av att ha en särskild bestämmelse härom för ovan avsedda fall.

38 och 39 §§. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 32 och 33 §§ gällande lag, dock så att här inte skulle finnas några bestämmelser om straff och förverkandepåföljder, eftersom regler därom skulle finnas i 13 kap.

40 §. Enligt bestämmelserna i 34 § gällande lag skall anmälan göras hos polismyndighet om älg eller rådjur sårats vid jakt. Eftersom rådjursjakten numera bedrivs i stor omfattning är det i praktiken omöjligt att upprätthålla kravet på anmälan hos polismyndighet om ett rådjur påskjutits utan att falla på skottplatsen eller i dess omedelbara närhet. Dessutom måste det tas i betraktande att det för den enskilde jägaren är svårt att avgöra om ett rådjur som påskjutits med hagelgevär är skadskjutet eller om djuret inte är träffat eller endast ytligt träffat med något enstaka hagel. Det som är av vikt är att tillräcklig omsorg och möda läggs ner för att utröna om ett påskjutet djur är skadskjutet eller inte. I detta syfte bör eftersök lämpligen ske med hjälp av hund som är särskilt tränad för ändamålet. Sådana hundar, s.k. viltspårhundar, finns numera tillgängliga för dem som deltar i rådjursjakten.

Med hänvisning till det ovan sagda föreslås kravet på anmälan hos polismyndighet om djur påskjutits gälla enbart vid älgjakt.

Enligt bestämmelserna i 34 § 2 mom. gällande lag skall älgar och rådjur som sårats vid jakt avlivas genom polismyndighets försorg, varvid djuret tillfaller landskapet. En älg som sårats vid jakt och senare under jakttiden fälls bör såvitt gäller frågan om vem djuret skall tillfalla behandlas på samma sätt som älg vilken faller och hittas i omedelbar anslutning till jakten. I 2 mom. föreslås därför reglerna i 37 § vara tillämpliga även i de situationer som avses i förevarande paragraf.

8 kap. Tillsyn över hund och katt.

41 §. Bestämmelserna i 1 mom. överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelser i 37 § 1 mom. gällande lag.

Enligt bestämmelserna i 37 § 2 mom. gällande lag kan landskapsstyrelsen, om synnerliga skäl föreligger, efter hörande av jaktvårdsförening besluta att hund under den tid jakt med drivande

hund är tillåten inte får löpa lös i marker där det finns rådjur. Denna möjlighet att förbjuda användning av hund har hittills inte utnyttjats. En regel av förevarande slag är likväl erforderlig, eftersom behov av att förbjuda jakt med drivande hund under jakttiden kan finnas under speciella förhållanden, framförallt under snöförhållanden som är besvärliga för viltet. Under perioder med tjock lössnö bör beslut kunna fattas även rörande förbud mot användning av drivande hund vid jakt på räv. Eftersom det i synnerhet är besvärliga snöförhållanden som kan föranleda beslut om hundförbud under jakttiden och eftersom snöförhållandena plötsligt kan ändras, måste beslut om hundförbud kunna fattas utan oskäligen tidsutdräkt och besluten bör också kunna ändras så snart förhållandena ändrats. För den skull föreslås beslut om hundförbud kunna fattas utan hörande av jaktvårdsförening.

De flesta personer som äger en drivande hund tillhörande någon av de större raserna och använder hunden i marker där det finns rådjur dresserar hunden så att den inte skall driva rådjur. Ett stort antal drivande hundar är följaktligen rådjursrena. Någon orsak att inskränka användningen av rådjursrena hundar när hundförbud meddelats för att skydda rådjuren finns det inte. Detsamma gäller användning av hund som inte driver eller förföljer annan art, t.ex. räv, till vars skydd hundförbud meddelats. Sålunda föreslås i 2 mom. att beslut om hundförbud inte skulle gälla användning av hund som inte driver eller förföljer den art till vars skydd förbudet gäller.

Under den tid när hundförbud inte råder skulle huvudprincipen vara att all hundanvändning är tillåten vid jakt. I 3 mom. föreslås dock ett undantag från denna princip. Orsaken till detta undantag är att det inte är ändamålsenligt att jakt på rådjur med drivande hund bedrivs samtidigt som har- och rävjakt med drivande hund, eftersom risken i så fall vore stor för att rådjur av misstag faller för hundar som inte får användas vid jakt på rådjur. Enligt bestämmelserna i 42 § skulle nämligen, liksom för närvarande, vid rådjursjakt få användas endast drivande hund vars mankhöjd inte överstiger 28 centimeter medan samtliga drivande hundar skulle få användas vid har- och rävjakt. Förutom att lagen överträtts skulle ett misstag av ovan angivet slag i allmänhet innebära att ifrågavarande hund aldrig kunde fås rådjursren.

42 §. Bestämmelserna i 1 mom. överensstämmer i sak med motsvarande bestämmelser i den gällande lagen (23 §).

Vid utformningen av bestämmelserna i 2 mom. har målet varit att hundar skall få användas i så stor utsträckning som möjligt även under annan tid än den då samtliga hundar får användas enligt bestämmelserna i 41 § 1 mom. I 2 mom. beaktas därför de möjligheter som finns till användning av olika raser. Med tanke på att jakttiderna på de flesta arter är korta så bör även träning av hundar medges i så stor utsträckning som möjligt utan att åsidosätta de krav som ställs på att arterna i den vilda faunan skall få vara ostörda under den tid när de är mest känsliga för störningar. Bestämmelserna i de olika punkterna bygger på den gruppering av jakthundsraser som normalt används utgående från egenskaper som är karaktäristiska för de olika raserna. Om en hund av en viss ras har för rasen icke-karaktäristiska egenskaper så bör den självfallet, oberoende av rasen, liksom en blandrashund betraktas utgående från individuella egenskaper.

Bestämmelserna i 3 mom. överensstämmer i sak med bestämmelserna i 47a § 2 mom. gällande lag.

43 §. Bestämmelserna i förevarande paragraf överensstämmer i sak med bestämmelserna i 36 § gällande lag, dock så att det även skulle tas i betraktande att vissa hundar, t.ex. älghundar, förföljer vilt under avgivande av enstaka skall utan att fråga är om drev i egentlig mening.

44 §. Bestämmelserna i förevarande paragraf överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 38 § 2 mom. gällande lag, dock så att storleken av lösen och ersättning för utfodring av hund inte skulle anges i lagen utan fastställas av landskapsstyrelsen och så att en hund som en gång tillfallit tillvaratagare inte längre skulle kunna återfås av den förra ägaren. Den förstnämnda ändringen föranleds av praktiska skäl och den senare av att en hundägare som inte vidtar åtgärder för att återfå sin hund inom de tider som anges i 2 mom. inte heller bör kunna återfå hunden senare, t.ex. strax före följande jaktsäsong, när hunden vant sig vid att leva tillsammans med tillvaratagaren.

45 §. För närvarande (38 § 1 mom. gällande lag) har ett områdes ägare och innehavare samt jakträttsinnehavare och för området tillsatt jaktövervakare rätt att döda annans hund som anträffas lös under tid då hund inte får vara lös, om hunden inte kan omhändertas. Denna vida rätt att döda annans hund finns det inte skäl att behålla och dess behållande skulle för övrigt i praktiken också omöjliggöra användning av hund i enlighet med de i 42 § föreslagna bestämmelserna.

Vad som är av vikt när en hund anträffas lös under den tid då hund skall vara kopplad liksom när en hund anträffas jagande olovlig art, är att hunden tas fast och kopplas. Om hundens ägare är känd är det i här avsedda fall i allmänhet tillräckligt att han uppmärksammas på förhållandet, varefter erforderliga åtgärder vidtas av honom. Den som äger eller innehar jakträtten på det område där hunden anträffas och övriga personer som avses i 43 och 44 §§ skulle dessutom med stöd av bestämmelserna i sagda paragrafer medges rätt att omhänderta hunden. En möjlighet att avliva hunden måste dock finnas för det fall att hunden inte kan fångas in, med tanke på den skada lösa hundar kan orsaka. Lösa hundar bör emellertid inte få dödas av vem som helst utan endast av polisman som tjänsteuppdrag eller av annan som verkställer ett beslut fattat av polismyndighet.

Ett beslut om att döda en hund med stöd av bestämmelserna i förevarande paragraf bör vara en sista utväg när inga andra medel visat sig tillräckliga för att förhindra att hunden löper lös. På grund härav och på grund av att en hund inte bör ses enbart som ett jaktredskap utan även som ett sällskapsdjur bör polismyndigheten alltid i mån av möjlighet underrätta ägaren till hunden innan avlivningsbeslutet fattas. Efter att hunden avlivats bör han alltid underrättas, såvida det inte efter att skäligt arbete nedlagts konstaterats att han är okänd.

46 §. Bestämmelsen överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelser i 35 § 1 mom. och 39 § gällande lag.

9 kap. Fångstredskap och fångstsätt.

47 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 41 § gällande lag. Dock skulle det inte längre krävas

daglig eftersyn av fångstredskap som är så konstruerat att det medför en omedelbar död för djur som fångats i det. Här avsett fångstredskap är t.ex. trutsax och flertalet fällor för fångst av möss, råttor och sorkar. Dessutom skulle hermelin strykas ur förteckningen över de arter som får fångas med fälla, eftersom arten inte längre skulle vara föremål för jakt, samt mårhund fogas till sagda förteckning.

48 §. För närvarande får vid rådjursjakt alla kulvapen förutom miniatyrgevär användas. Med miniatyrgevär avses gevär med kaliber 22 long rifle (5,6 x 15 R) och kaliber 22 Win. Magnum (5,6 x 26 R), d.v.s. vapen avsedda för ammunition med kantantändning. Vapen med kaliber 22 Hornet (5,6 x 36 R) kan däremot inte betraktas som miniatyrgevär. Kaliber 22 Hornet bör likväl inte få användas vid rådjursjakt p.g.a. den låga anslagsenergi ammunition med denna kaliber har (25 m - 610 J, 100 m - 380 J, 200 m - 210 J). Eftersom det är ammunitionens anslagsenergi som främst avgör frågan om ammunitionens lämplighet vid jakt på olika arter, föreslås även i fråga om ammunition som används vid rådjursjakt uppställt ett krav på lägsta anslagsenergi. Den ammunition som har det lägsta värdet av dem som skulle tillåtas är den ammunition som kan köpas till kaliber 7 x 33.

I 42 § 5 mom. gällande lag finns det ett absolut förbud mot att använda ljuddämpare på skjutvapen. Förbudet har tillkommit i syfte att skapa sämre förutsättningar för att bedriva olovlig och olaga jakt och förbudet bör därför behållas. Någon orsak att förbjuda användning av ljuddämpare i andra situationer än jakt-situationer, t.ex. vid övningsskytte, finns det dock inte. Ifrågasvarande förbud föreslås sålunda gälla enbart vid jakt. Med tanke på att användning av skjutvapen kan förorsaka allvarliga hörsel-skador hos användaren, om han till följd av individuella egenskaper är särskilt känslig, föreslås dessutom landskapsstyrelsen i enskilda fall kunna tillåta användning av ljuddämpare även vid jakt.

49 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 44 § gällande lag.

50 §. För närvarande får under hösten och under tiden 15 mars - 1 maj jakt på sjöfågel bedrivs från båt som inte är maskindriven. Under tiden 1-25 maj får jakt däremot inte bedrivs från båt, förutom vid avlivning av vilt som skadskjutits vid sjöfågeljakt med utsatta vettar.

Traditionellt idkas endast höstjakt på sjöfågel från båt. Den vanligaste jaktformen är jakt på simänder från båt som förts in i en vassrugg eller något liknande område. I någon mån förekommer även alfågeljakt från drivande eller förankrad båt. Dessa jaktformer bör vara tillåtna oberoende av om båten är utrustad med motor eller inte, såvida motorn inte används under jakten utan endast vid färden till och från jaktplatsen. Eftersom det av den gällande lagen inte tillräckligt klart framgår att de ovan avsedda jaktformerna är tillåtna, föreslås reglerna härom ändrade. Sålunda skulle olika regler gälla angående jakt från fordon och jakt från båt och annan farkost, såvitt gäller frågan om fort-skaffningsmedlet är utrustat med motor.

Den jakt på sjöfågel som idkas på våren bedrivs traditionellt i huvudsak från land med användande av vettar. Några skäl som talar för att jakt från båt skall vara tillåten på våren finns det heller inte. Sålunda föreslås båt vid jakt på sjöfågel under våren få användas endast i de fall som båt för närvarande får användas under tiden 1-25 maj.

51 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 46 § 1 mom. gällande lag.

I 46 § 2 mom. gällande lag finns det ett förbud mot att bedriva jakt på sjöfågel vid öppning eller ränna på isbelagt hav eller isbelagd havsfjärd. Detta förbud infördes ursprungligen i syfte att under stränga isvintrar med fast havsis förhindra jakt på alfågel vid enstaka råkar och andra öppningar i vilka stora mängder fågel kan finnas samlade. Ett motsvarande förbud föreslås inte finnas här, eftersom jakt på sjöfågel inte skulle få bedrivs under den tid av året när det normalt kan finnas fast havsis med endast enstaka öppningar.

10 kap. Innehav av vilt och handel med vilt.

52 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmel-

serna i 48 § gällande lag. Det krav som för närvarande uppställs på att lagligt innehav av jaktbart vilt under fridlysningstid, d.v.s. under tid när ett exemplar som påträffas dött skall tillfalla landskapet enligt bestämmelserna i 70 §, förutsätter att viltet är försett med villebrådsmärke skulle likväl ersättas med ett krav på tillstånd av landskapsstyrelsen. Ändringen förändras av att det visat sig att särskilda regler om villebrådsmärken inte erfordras. Genom den föreslagna ändringen skulle ifråga om innehav av jaktbart vilt under fridlysningstid gälla samma regler som i fråga om totalfredat vilt enligt landskapslagen om naturvård, om inte annat följer av de i 2 mom. föreslagna undantagen från tillståndskravet.

53 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 49 § gällande lag, dock så att det skulle vara tillåtet att hålla till salu även vitsvansad hjort.

11 kap. Jaktkort.

54 §. Bestämmelserna i 1 mom. överensstämmer i sak med bestämmelserna i 50 § 1 mom. gällande lag, dock så att det vid deltagande i bruksprov för jakthund, s.k. jaktprov, inte skulle krävas jaktkort av hundföraren. Den omständigheten att jaktkort för närvarande krävs av den som deltar i jaktprov är en praktisk olägenhet för utomländska jägare som önskar delta i jaktprov här. Eftersom deltagande i jaktprov inte sker i syfte att tillägna sig det vilt som jagas och eftersom det måste anses positivt för hundhållningen i landskapet om även utomländska jägare med sina hundar deltar i jaktprov här, så kan det inte anses finnas skäl att behålla kravet på jaktkort i här avsedda situationer.

Enligt 50 § 2 mom. gällande lag skall utländsk medborgare, innan han kan beviljas jaktkort, förete tillförlitlig utredning om att han innehar jakträtt i landskapet. Eftersom en utländsk medborgare, om han har hemort i Finland, enligt 5 § skulle ha rätt att bedriva jakt på de s.k. kronoallmänningarna, kan ifrågasvarande krav inte anses skäligt. Frågan om vilka personer som

skall förete utredning om jakträtt måste nämligen ses mot bakgrunden av vem som har rätt att bedriva jakt på kronoallmanningarna. Sålunda föreslås kravet på företeende av utredning om jakträtt gälla endast dem som inte får bedriva jakt på kronoallmanningarna.

I bestämmelserna i 50 § 5 mom. gällande lag sägs det vilka uppgifter som skall framgå ur jaktkort. För närvarande används olika jaktkortsformulär beroende på om kortet beviljas person som är bosatt inom landskapet eller person som är bosatt utom landskapet. Systemet med olika formulär har visat sig vara ändamålsenligt bl.a. med tanke på övervakningen. Sålunda föreslås det i 3 mom. att jaktkort skall utfärdas på formulär som fastställts av landskapsstyrelsen. Härigenom skulle det inte vara nödvändigt att i lagen ange de uppgifter som skall framgå av jaktkort.

Övriga bestämmelser i 3 mom. samt bestämmelserna i 4 och 5 mom. överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 50 § 3 och 4 mom. gällande lag. Dock skulle även landskapsstyrelsen kunna tillsätta examinator för prov som erfordras av den som första gången löser jaktkort.

55 §. Enligt bestämmelserna i 51 § gällande lag är den som idkar jakt skyldig att under jakten medföra jaktkort och att uppvisa kortet för vissa personer. Om han anträffas utan att ha jaktkortet med sig, är han skyldig att omedelbart avbryta jakten. Skyldigheten att medföra och att uppvisa jaktkort föreslås i förevarande paragraf finnas kvar. Däremot skulle det inte längre krävas att den som anträffas jagande utan att ha jaktkort med sig omedelbart avbryter jakten. Anledningen härtill är att ett sådant krav måste anses oskäligt i vissa fall, t.ex. när det under vårjakten vid poliskontroll långt ut i ytterskärgården konstateras att en jagande person inte har jaktkortet med och vederbörande är känd och kan antas inneha jaktkort.

56 §. Bestämmelserna i förevarande paragraf överensstämmer i

huvudsak med bestämmelserna i 52 § gällande lag, dock så att det här inte skulle finnas bestämmelser om särskild jaktpolis, eftersom särskild jaktpolis aldrig funnits i landskapet och det heller inte synes ändamålsenligt att ha särskild jaktpolis. Dessutom föreslås anslag ur jaktkortsmedlen få användas även för andra ändamål än för närvarande, bl.a. för att täcka kostnader för inrättande av fågel- och sälskyddsområden samt för att täcka kostnader som enskilda personer åsamkas till följd av vissa slag av viltvårdsåtgärder. Av viltvårdsåtgärder som skulle kunna komma i fråga kan nämnas tillverkning och uppsättande i större utsträckning av holkar, anläggande av viltvatten och liknande.

12 kap. Jaktmyndigheter och jaktvårdsföreningar.

57 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 53 § gällande lag, dock så att det inte skulle finnas bestämmelser om särskild jaktpolis.

58 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med motsvarande bestämmelser i 54 § gällande lag. Till 3 mom. skulle dock i förtydligande syfte fogas en bestämmelse enligt vilken jaktvårdsförening skulle medges rätt att uppbära avgifter för vissa slag av tjänster. Avsikten är att landskapsstyrelsen bl.a. skall låta de föreningar som driver skjutbanor uppbära avgifter för utnyttjande av banorna.

59-60 §§. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 55-56 §§ gällande lag.

13 kap. Påföljdsbestämmelser.

61-63 §. Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 57 och 58 §§ gällande lag.

64 och 65 §§. I 59 § gällande lag finns det bestämmelser bl.a. om straff och om utfärdande av jaktförbud. Vid olovligt dödande av älg eller rådjur är straffet böter eller fängelse i högst ett år, varvid samtidigt jaktförbud för minst tre år kan utfärdas.

För andra överträdelser av lagen kan som straff endast böter komma i fråga och jaktförbud kan meddelas för minst ett och högst fem år.

Straffbestämmelserna i den gällande lagen är inte ändamåls-
enliga, bl.a. därför att domstolarnas prövningsmöjligheter är för
vida såvitt gäller brott varpå fängelsestraff kan följa och för
snäva såvitt gäller övriga brott. Sålunda kan domstol för när-
varande utdöma

lika strängt straff för fällande av älgkvinga under tillstånds-
jakt vid vilken endast kalv skulle ha fått fällas som för fällande
av älg under tid när älgjakt överhuvudtaget inte är tillåten. Å
andra sidan medges domstol för närvarande inte möjlighet att
utdöma fängelsestraff för dödande i strid med lagen av annan art
än älg eller rådjur ens i det fall att fråga är om verksamhet
som har bedrivits i avsevärd omfattning och i förvärvssyfte.
Dessutom kan det ifrågasättas om det är ändamålsenligt att jakt-
förbud kan meddelas för så lång tid som fem år vid brott för vilket
endast bötesstraff kan komma i fråga. Den tid för vilken jakt-
förbud meddelas bör stå i proportion till brottets grovhet.

I syfte att avhjälpa ovan angivna bristfälligheter föreslås
reglerna rörande straff uppdelade i bestämmelser om jaktbrott
och jaktförseelser, varvid jaktförbud skulle
kunna meddelas endast vid jaktbrott. Eftersom maximistraffet
för jaktbrott skulle vara två års fängelse, skulle polisen ges
möjlighet att anhålla personer som misstänks för grova brott.

Bestämmelserna i 65 § överensstämmer i sak med motsvarande
i riket gällande bestämmelser.

66 §. Bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelsen
i 60 § gällande lag.

67 §. Enligt bestämmelserna i 59 § 6 mom. gällande lag skall
vapen och andra fångstredskap som använts vid brottslig gärning,
eller deras värde, under vissa förutsättningar förverkas till

staten. Bland annat vid fällande av olovlig fågel vid sjöfågeljakt skall alltid det vapen som använts eller värdet därav förverkas, oberoende av om det framkommer att fågeln fällts av misstag, trots att tillbörlig aktsamhet iakttagits, eller avsiktligt. Vid olaga jakt använt annat hjälpmedel, t.ex. motorfordon kan däremot inte förverkas, inte ens i de fall där hjälpmedlet varit av väsentlig betydelse. De förverkandepåföljder som för närvarande finns kan således inte anses stå i proportion till graden av grovhet på det brott som föranleder förverkandepåföljden.

Förverkandepåföljden vid överträdelser av jaktlagstiftningen bör vara graderade utgående från straffpåföljderna. Sålunda skulle förverkandepåföljderna följa de principer som skulle gälla uppdelningen av överträdelser i jaktförseelser och jaktbrott.

Bestämmelserna i förevarande paragraf överensstämmer i huvudsak med motsvarande i riket gällande bestämmelser. Till skillnad från reglerna i rikslagstiftningen skulle dock domstol medges rätt att avstå från att meddela förverkandepåföljd, om påföljden skulle vara uppenbart oskälig. Trots att bestämmelser om förverkandepåföljder kan intas i landskapslag endast med stöd av 14 § 4 mom. självstyrelselagen är denna avvikelse från rikslagstiftningen möjlig. Ett liknande fall har tidigare varit föremål för Republikens presidents prövning¹⁾ (LL om ändr. av LL om jakt 78/79).

68 §. Bestämmelserna i förevarande paragraf överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelser i 59 § 2 mom. och 61 § gällande lag. Graderingen av överträdelserna i jaktbrott och jaktförseelser skulle dock beaktas och dessutom skulle värdet på djur som tillägnats i strid med lagen beräknas enligt olika principer beroende på vem djuret skall tillfalla, staten eller enskild. Värdet på levande djur skulle liksom enligt den gällande lagen ligga till grund i de fall när enskilds intresse kränkts. Han skulle således alltid få full ersättning för den skada han åsamkats.

Bestämmelserna i förevarande paragraf överensstämmer i sak med motsvarande i riket gällande bestämmelser.

14 kap. Särskilda bestämmelser.

69 och 70 §§. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 62 § gällande lag. Eftersom landskapsstyrelsen har för avsikt att med stöd av landskapslagen om ersättande av skador förorsakade av hjortdjur (52/74) utge ersättning för skador som vitsvansad hjort eventuellt orsakar, t.ex. i trafiken, skulle arten dock liksom älg och rådjur framdeles betraktas som landskapets vilt i andra situationer än jaktsituationer.

¹⁾ Ifrågavarande lagändring, till den del den är intressant i förevarande sammanhang. rörde ändring av straffbestämmelserna i 59 § 2 mom. Ur uppräknigen av de arter för fällande av vilka fängelsestraff kunde komma ifråga ansågs det då godtagbart att ta bort svan, trots att fällande av svan vid den tidpunkten, och ända fram till den 1 augusti 1983, i rikslagstiftningen uttryckligen nämndes bland de brott som kunde föranleda fängelsestraff.

71 §. För närvarande saknas det i landskapslagstiftningen regler om avlivande under annan tid än jakttid av sjuka, skadade och sårade andra vilda djur än rådjur och älg. Regler härom behövs, både i fråga om de arter på vilka jakttid finns och ifråga om de arter som är totalfredade. För att missbruk av reglerna skall kunna undvikas är det nödvändigt att avlivandet sker genom övervakande myndighets försorg eller med tillstånd av myndigheten. Eftersom besluten bör kunna fattas snabbt för att undvika att djuret utsätts för onödigt lidande och, t.ex. då fråga är om djur vars köttvärde är betydande, för att undvika förskämning av köttet, är det mest ändamålsenligt att beslutanderätten tillkommer polismyndigheten.

72 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 62a § gällande lag, dock så att landskapsstyrelsen, eftersom det visat sig svårt att iaktta en strikt tillämpning av terminerna för inlämnande av olika ansökningar, uttryckligen skulle medges möjlighet att till prövning uppta ansökan som inte inkommit i tid.

73 §. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 63 § gällande lag. Dock skulle ersättning kunna utges också åt den som tillvaratagit vitsvansad hjort under samma förutsättningar som gäller för tillvaratagande av älg och rådjur, eftersom även vitsvansad hjort som dödats t.ex. vid trafikolycka om möjligt bör tillvaratas och användas som människoföda.

74 och 75 §§. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 64-66 §§ gällande lag.

Ikraftträdelsebestämmelserna. Den föreslagna ikraftträdelse-dagen är vald så att tillräcklig tid reserveras för de verkställighetsåtgärder som erfordras för att de föreslagna ändringarna rörande älgjakten skall kunna tillämpas från och med hösten 1985.

Bestämmelserna i 2 mom. överensstämmer i sak med bestämmelserna i 11 § gällande lag.

I 9 § föreslås reglerna om giltigheten av avtal om jaktarrende

ändrade jämfört med motsvarande regler i den gällande lagen. Eftersom avtal som ingåtts före denna lag träder ikraft och vars giltighet sträcker sig till en tidpunkt efter ikraftträdandet bör behandlas enligt de regler som var gällande då avtalet uppgjordes, föreslås det en särskild bestämmelse härom i 3 mom.

Bestämmelsen i 4 mom. föranleds av att jaktkort och s.k. vårjaktstillstånd, som beviljats med stöd av den lag som här föreslås upphävd, bör gälla under den tid för vilken kortet eller tillståndet beviljats.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

J a k t l a g
för landskapet Åland

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

I denna lag avses med

1) v i l t, vilda däggdjur och fåglar samt

2) j a k t, att döda eller fånga vilt och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja vilt.

Med jakt jämställs att tillägna sig eller förstöra viltets bon och vilda fåglars ägg.

2 §.

Jakt skall bedrivas så att fara inte uppstår för människor eller husdjur samt så att viltet inte åsamkas onödigt lidande.

3 §.

Jakt skall bedrivas så att ingen art som utgör ett naturligt inslag i landskapets fåna äventyras.

Vid jakt skall iakttas landskapslagen om naturvård (41/77) och med stöd därav utfärdade bestämmelser.

2 kap.

Jakträtt.

4 §.

Rätten att idka jakt på visst område tillkommer områdets ägare, såvida inte annat följer av denna lag. Med ägare av område jämställs i denna lag den som med ständig besittningsrätt innehar område som tillhör landskapet eller staten.

Har genom testamente förordnats annorlunda om jakträtt än som följer av 1 mom., gäller vad sålunda förordnats.

I avtal om arrende av fast egendom innefattas jakträtt endast om så uttryckligen överenskommits.

5 §.

På vattnet utanför byarågång, vid havsstränder samt på

holmar och skär som tillhör landskapet och inte underlyder viss lägenhet eller av någon under särskilda villkor innehas, har den som enligt lagen om befolkningsböcker (FFS 141/69) har hemort i Finland rätt att idka jakt.

Utan hinder av vad i 1 mom. sägs kan landskapsstyrelsen inskränka jakten på där avsett område genom att området inrättas till naturreservat med stöd av landskapslagen om naturvård eller till fågel- eller sälskyddsområde med stöd av denna lag.

6 §.

Den som i enlighet med bestämmelserna i 4 § innehar jakträtt kan utarrendera eller på annat sätt upplåta denna rätt, om inte annat följer av denna lag eller särskilda bestämmelser.

Jakträtten på område som tillhör landskapet kan, om inte annat följer av bestämmelserna i detta kapitel, av landskapsstyrelsen utarrenderas eller på annat sätt upplåtas. Företräde kan ges person som tillhör ortsbefolkningen och saknar jakträtt.

7 §.

Jakträtten är samfälld på område som samfällt tillhör flera lägenheter. Samfälld jakträtt kan utnyttjas så att envar delägare idkar jakt på sätt delägarstämman beslutar, så att jakträtten upplåts eller så att jakt utövas för gemensam räkning. Delägare får inte utan samtycke av delägarstämman till annan upplåta andel i samfälld jakträtt.

Ärenden rörande jakt på samfällt område handläggs vid delägarstämman, om inte förvaltningen av området handhas på annat sätt i enlighet med vad därom är föreskrivet i lagen om vissa slag av samfälligheter och därmed jämförliga gemensamma förmåner (FFS 204/40). När beslut fattas vid delägarstämman tillkommer envar delägare rösträtt efter sin andel. Som beslut gäller den åsikt som omfattas av de flesta rösterna.

8 §.

Avtal om arrende av jakträtt skall ingås på viss tid, minst

ett och högst tjugofem år, samt avfattas skriftligen och bestyrkas av vittnen. I arrendeavtal kan intas föreskrift enligt vilken avtalet utan särskild överenskommelse förlängs efter arrendetidens utgång med en tid som motsvarar arrendetiden, om inte part meddelar den andra parten att han avstår från fortsatt arrendeförhållande. På detta sätt kan arrendetiden förlängas endast en gång.

Jakträtt i stöd av arrende får inte överlåtas till annan utan samtycke av arrendegivaren.

9 §.

Den som med äganderätt förvärvat en lägenhet har rätt att häva avtal som avser utarrendering av jakträtt på lägenheten. Avtalet kan hävas inom tre månader efter det att han fick votskap om avtalet.

Med avvikelse från vad i 1 mom. sägs är förvärvare bunden av arrendeavtal som ingåtts av hans fångesman, om så överenskommit i avtalet eller om förbehåll om arrendeförhållandets fortbestånd gjorts vid överlåtelse av lägenheten.

10 §.

Arrendegivare har rätt att häva arrendeavtal, om arrendator genom att underlåta att erlägga arrendeavgift eller på annat sätt försummar sina skyldigheter eller om arrendatorn missbrukar sin jakträtt.

Arrendatorn har rätt att häva avtalet, om arrendegivaren bryter mot avtalet eller om arrendeområdet blir uppenbart olämpligt för jakt.

Uppkommer tvist om hävande av arrendeavtal, kan rätten, om skäl därtill föreligger, förbjuda arrendatorn att medan rättegången varar idka jakt på området. Sådant förbud skall omedelbart iakttas.

11 §.

Rätten till jakt på visst område innefattar även rätt att inom området vidta erforderliga viltvårdsåtgärder, såvida områdets ägare eller innehavare därigenom inte åsamkas skada eller men.

3 kap.

Utövande av jakträtt.

12 §.

Jakt får inte idkas på gårdsplan, i trädgård eller inom 150 meter från sådant område utan tillstånd av den som innehar området. Vad här sägs gäller även på åker och äng innan gröda har bärgats.

13 §.

Sjöfågelvettar och andra bulvaner för jakt på fågel får inte utan lov utsättas närmare än 100 meter från annans jaktområde.

Skjutlave får inte utan lov uppsättas närmare än 25 meter från annans jaktområde.

14 §.

Vilt får inte uppsåtligen skrämmas, motas eller på annat sätt drivas inom eller från annans jaktområde. Om det erfordras för att undvika skada, får dock ägare eller innehavare av område driva bort vilt från området.

Det är förbjudet att skjuta mot fågel som befinner sig ovanför annans jaktområde.

15 §.

Den som medför vapen eller annat jaktredskap får inte färdas inom annans jaktområde, såvida det inte sker i lovligt ärende och med oladdat vapen. Om hund medförs skall den hållas kopplad. Vad i detta moment sägs gäller inte den som färdas på väg som gränsar till område på vilket jakträtten tillkommer honom.

Jakt anses ha påbörjats om någon av bestämmelserna i 1 mom. inte följts, om hund förts på spår eller om åtgärder vidtagits för att gillra fångstredskap.

16 §.

Jakträttsinnehavare är skyldig att ersätta all skada som han själv, annan som han givit lov att idka jakt, medföljande biträden eller medhavda hundar åsamkat annans odling, skog, hägnad, husdjur eller annan liknande egendom.

4 kap.

Inplantering av vilt och anläggande av vilthägn.

17 §.

Den som önskar inplantera vilt som inte är fridlyst under någon tid av året eller vilt av vilket bestående stam inte finns i landskapet, skall ansöka om tillstånd hos landskapsstyrelsen.

Jakt på vilt som inplanterats i enlighet med 1 mom. får inte bedrivas under det år inplanteringen skett eller under de närmast följande fem kalenderåren, Landskapsstyrelsen kan medge undantag från detta förbud.

18 §.

Den som önskar anlägga vilthägn skall ansöka om tillstånd hos landskapsstyrelsen. I samband med beviljandet av tillstånd kan landskapsstyrelsen meddela direktiv om hur hägnet skall anläggas och underhållas samt om hur djur i hägnet skall skötas.

5 kap.

Jakttider.

19 §.

Jakt med användande av skjutvapen eller hund får inte bedrivas under tjugofyra timmars tid efter klockan aderton dagen före juldagen, nyårsdagen, långfredagen, påskdagen, pingstdagen och allhelgonadagen.

20 §.

Jakt får under nedan nämnda tider bedrivas på följande arter:

J a k t t i d e r

hela året

A r t e r

kråka, fiskmås, havstrut, gråtrut, silltrut, bisam, fälthare, mink, mårdhund, vitsvansad hjort, möss, råttor och sorkar samt djur som rymt från vilthägn, om arten inte förekommer i vilt tillstånd

15.3.-15.4.	hane av knipa och storskrake
1.4. -25.5.	alfågel
10.4.-15.4.	hane av ejder, de år landskapsstyrelsen så beslutar
1.5.-25.5.	morkulla samt hane av knipa, storskrake, småskrake, ejder, svärta och vigg
1.7.-15.4.	räv
1.9.-31.10.	rådjur enligt särskilt tillstånd
1.9.-31.12.	gräsand, skedand, bläsand, stjärtand, kricka, åрта, vigg, knipa, brunand, alfågel, storskrake, småskrake, morkulla, ringduva, järpe och orre
1.9.-31.12.	gräsäl och vikarsäl, de år landskapsstyrelsen så beslutar
15.10.-20.12.	älg enligt särskilt tillstånd
25.10.-15.2.	skogshare

21 §.

Jakt under tiden 15 mars - 25 maj får bedrivas endast av person som enligt lagen om befolkningsböcker har hemort inom landskapet Åland. Landskapsstyrelsen äger dock rätt att då synnerliga skäl föreligger efter prövning i enskilda fall bevilja även annan person rätt att för viss tid bedriva här avsedd jakt. Ansökan som avser erhållande av sådan rätt skall vara landskapsstyrelsen tillhanda senast den 31 januari det år jakten är avsedd att bedrivas.

Innan i 1 mom. avsett tillstånd beviljas, skall landskapsstyrelsen inbegära utlåtande av styrelsen för jaktvårdsföreningen i den kommun inom vilken jakten är avsedd att bedrivas, om fredningsområdenas anordnande, sjöfågelstammarnas storlek eller andra särskilda skäl ger anledning därtill.

22 §.

Jaktvårdsförening bör inom sitt område verka för att tillräckliga fredningsområden för sjöfågel inrättas. I sagda syfte kan jaktvårdsförening skriftligen avtala om fredning av härför lämpliga områden samt om överlåtande till föreningen av jakträtten på andra områden. Jaktvårdsförening skall ställa erforderliga jaktområden till förfogande för dem som avstätt från jakträtt inom fredningsområde.

23 §.

Bedrivs jakt på ett visst område i strid med bestämmelsen i 3 § 1 mom. eller vidtas inte åtgärder som är nödvändiga för viltvården inom området, kan landskapsstyrelsen på anhållan av jaktvårdsförening eller, om särskilda skäl föreligger, efter att ha givit jaktvårdsförening tillfälle att yttra sig i ärendet besluta om förbud mot jakt eller om inskränkningar i jakten. Förbudet eller inskränkningen skall avse jakten inom ett enhetligt område och får gälla för en tid av högst tre kalenderår åt gången. Innan här avsett beslut fattas skall de som innehar jakt rätt inom området beredas tillfälle att yttra sig.

Vad i 1 mom. är föreskrivet äger motsvarande tillämplighet, om jakträtten på område som tillhör flera lägenheter samfällt inte ordnas på sätt i 7 § sägs.

Beslut om jaktförbud och om jaktinskränkning skall kungöras på kommunens anslagstavla och beslut om jaktförbud skall dessutom meddelas dem som innehar jakträtt inom förbudsområdet.

Landskapsstyrelsen skall upphäva jaktförbud och jaktinskränkning, om skäl för dess bibehållande inte längre föreligger.

24 §.

Landskapsstyrelsen kan, om det av synnerliga skäl visar sig nödvändigt, för viss tid:

1) fullständigt freda vilt som avses i 20 § samt

2) tillåta jakt på vilt som inte nämns i denna lag.

Beslut som avses i 1 mom. kan omfatta hela landskapet eller del därav.

25 §.

Om det erfordras för fortbeståndet eller förökningen av någon art som utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna, kan jaktvårdsförening, genom beslut som fattas vid jaktvårdsförenings möte, inom sitt verksamhetsområde för ett år i sänder förkorta de gällande jakttiderna eller helt freda viss art.

Den som är missnöjd med beslut som avses i 1 mom., kan underställa beslutet landskapsstyrelsen för fastställelse inom 30 dagar, räknat från den dag han erhöll kännedom om beslutet på sätt i jaktvårdsförenings stadgar är föreskrivet om tillkännagivande av föreningens mötesbeslut. I landskapsstyrelsens beslut får ändring inte sökas.

26 §.

Visar sig särskild fridlysning av holme eller ögrupp med eller utan intilliggande vattenområde nödvändig för skydd av sjöfåglar som avses i 20 § kan landskapsstyrelsen, såvida områdets ägare det begär, förordna att området skall utgöra fågelskyddsområde. När beslut fattas om att förordna område till fågelskyddsområde skall samtidigt beslut fattas om att det inom området under tiden 15 mars - 31 juli vid vite är förbjudet att landstiga och, om även vattenområde ingår, förbjudet att med högre hastighet än sju knop framföra motorbåt och annan liknande motordriven farkost.

Visar sig särskild fridlysning av holme eller ögrupp och intilliggande vattenområde nödvändig för sälstammarnas bevarande kan landskapsstyrelsen, såvida områdets ägare det begär, förordna att området skall utgöra sälskyddsområde. När beslut fattas om att förordna område till sälskyddsområde skall samtidigt beslut fattas om att vistelse inom området utan landskapsstyrelsens tillstånd vid vite är förbjuden.

27 §.

Bon och ägg av vilda fåglar med undantag av fiskmå, gråtrut, havstrut, silltrut och kråka får inte rubbas eller skadas under häckningstiden. Vad här sägs gäller även däggdjurs bo när jakt på ifrågavarande art är förbjuden.

Utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. får jakträttsinnehavare ta ägg av storskrake från holk. Sådana ägg får inte hållas till salu.

28 §.

För vetenskapligt eller annat godtagbart ändamål kan landskapsstyrelsen utfärda tillstånd att döda eller fånga fridlyst vilt samt att ta dess bo och ägg. Härvid kan annars förbjudet fångstmedel eller -sätt tillåtas.

Innan i 1 mom. avsett beslut fattas skall jakträttsinnehavarens medgivande inhämtas.

29 §.

Har någon art inom en region blivit för talrik eller visat sig skadlig kan landskapsstyrelsen medge undantag från bestämmelserna om fredning.

Visar det sig nödvändigt för att utreda fråga som rör viltvård, för att flytta vilt eller för att förhindra skada, kan landskapsstyrelsen förordna viss person att med jakträttsinnehavares samtycke döda eller fånga fridlyst vilt.

6 kap.

Jakt i syfte att förhindra skada och olägenhet.

30 §.

Inkommer räv eller vilt som inte under någon tid av året är fridlyst på gårdsplan, i byggnad, trädgård, park, växtodling eller fiskodlingsdamn, får innehavaren för att förhindra skada döda och behålla djuret. Vad här sägs gäller oberoende av om jakträtten på området tillkommer amnan, om ifrågavarande art då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där.

Orsakar fridlyst vilt skada som inte är ringa på odling eller i trädgård eller park, kan landskapsstyrelsen bevilja den skadelidande tillstånd att avliva ett så stort antal av ifrågavarande art att fortsatt skadegörelse undviks. Tillstånd får dock inte beviljas om skadan berättigar till ersättning ur landskapets medel. Vilt som avlivats med stöd av detta moment tillfaller jakträttsinnehavaren som skall meddela landskapsstyrelsen om det antal djur som avlivats.

31 §.

För att förhindra skada inom här avsedda anläggningar får innehavaren, oberoende av om jakträtten tillkommer amnan, om ifrågavarande art då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där, döda och behålla:

1) hare som inkommer i yrkesmässigt bedriven fruktodling, bärodling eller plantskola samt

2) stor- och småskrake som inkommer i fiskodling.

För att freda gård, trädgård samt grönsaks- och spannmålsodling får innehavaren inom området och i dess omedelbara närhet döda och behålla kaja, skata, björktrast, gråsparv, tamduva och ringduva, oberoende av om jakträtten tillkommer annan, om ifrågavarande fågel då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där.

Likaså har han rätt att där tillägna sig eller förstöra bo och ägg av här avsedda fåglar.

7 kap.

Jakt på rådjur och älg.

32 §.

Jakt på rådjur får bedrivas endast med tillstånd av landskapsstyrelsen. Tillståndet meddelas för visst område och år. I tillståndet, som kan beviljas flera sökande gemensamt, skall anges det antal djur som får fällas.

Ansökan om tillstånd till jakt på rådjur skall inges till landskapsstyrelsen senast den 1 augusti det år jakten är avsedd att bedrivas. Vid ansökan skall vara fogad utredning om att sökanden innehar i 4 eller 6 § avsedd jakträtt på ett sammanhängande markområde som omfattar minst 150 hektar och i övrigt är väl lämpat för jakt, eller att han av innehavaren av sådan jakträtt skriftligen erhållit rätt till rådjursjakt. Området skall utmärkas på karta i skalan 1:20.000. Av särskild orsak kan landskapsstyrelsen dock bevilja tillstånd till jakt även inom ett område som understiger 150 hektar.

33 §.

Jakt på älg får bedrivas endast med tillstånd av landskapsstyrelsen. Tillståndet, som kan beviljas flera sökande gemensamt, meddelas för visst område och år. I tillståndet skall anges det antal djur som får fällas. Däri skall ytterligare föreskrivas villkor angående djurens ålder och kan villkor föreskrivas angående djurens kön. Tillstånd att fälla vuxet djur innebär alltid rätt att i stället fälla kalv. De som vid älgjakt medverkar endast som hundförare eller drevkarl behöver inte tillstånd som avses i detta moment.

Ansökan om tillstånd till jakt på älg skall inges till landskapsstyrelsen senast den 1 september det år jakten är avsedd att bedrivas. Vid ansökan skall vara fogad utredning om att sökanden innehar i 4 eller 6 § avsedd jakträtt på ett sammanhängande markområde som omfattar minst 500 hektar och i övrigt är väl lämpat för jakt, eller att de av innehavaren av sådan jakträtt skriftligen erhållit rätt till älgjakt, samt karta i skalan 1:20.000 över området. Vid ansökan skall dessutom vara fogat intyg, utfärdat av person som

landskapsstyrelsen förordnat för ändamålet, över att varje sökande besitter en sådan skjutskicklighet som erfordras för att bedriva älgjakt. Om jakten är avsedd att bedrivas på holme eller enbart på sökandens egen mark eller om särskilda skäl annars föreligger, kan landskapsstyrelsen dock bevilja tillstånd till jakt även inom ett område som understiger 500 hektar.

I gemensam ansökan skall, utöver vad som följer av 2 mom. anges vem som skall vara jaktledare och vid behov vilka som skall vara ersättare för honom.

34 §.

För jakt på älg och rådjur skall till landskapet erläggas avgift. Det ankommer på landskapsstyrelsen att fastställa storlek och betalningstidpunkt för avgiften. För vuxet djur kan uppbäras högre avgift än för kalv och killing.

35 §.

Vid älgjakt skall finnas en jaktledare.

Det ankommer på jaktledare att

1) planera jakten så att villkoren i jakttillståndet samt bestämmelserna om älgjakt beaktas;

2) se till att de som deltar i jakten i egenskap av skyttar använder vapen och patroner som uppfyller föreskrivna krav och att de medför tillstånd att bära vapen samt jaktkort, vilket även hundförare skall förete;

3) kontrollera att de som deltar i jakten har kännedom om villkoren i tillståndet och om övriga erforderliga bestämmelser rörande jakten;

4) meddela dem som deltar i jakten tillräckliga och klara direktiv angående säkerhetsåtgärder; samt

5) vid jakt i sällskap personligen övervaka och vid annan jakt på annat sätt ombesörja och försäkra sig om att säkerhetsdirektiven och bestämmelserna rörande jakten iakttas.

Den som deltar i älgjakt är skyldig att rätta sig efter de direktiv rörande jakten som jaktledaren meddelar, vid äventyr atthan förlorar sin rätt att delta i jakten.

Vad i denna paragraf är föreskrivet om jaktledare gäller även ersättare som trätt i hans ställe.

36 §.

Den som deltar i älgjakt skall, om även annan deltar i jakten, använda huvudbonad eller överdrag på sådant i röd eller orange färg samt klart synlig väst, rock eller annat liknande klädesplagg.

37 §.

Om rådjur eller älg såras vid jakt och faller på främmande område inom vilket jakt på ifrågavarande art då är tillåten, får den som innehar tillstånd att där fälla sådant djur behålla detta. Härvid inräknas djuret i det antal som får fällas på det främmande området. Om den som beviljats tillstånd till jakt på det främmande området inte önskar eller får behålla djuret, tillfaller detta skytten.

Om rådjur eller älg såras vid jakt och faller på område inom vilket jakt på ifrågavarande art då inte är tillåten, tillfaller djuret landskapet och inräknas i det antal som skytten får fälla. Djuret tillfaller dock skytten, om jakträtten på ifrågavarande område tillkommer honom.

38 §.

Har i samband med jakt fällts flera rådjur eller älgar än meddelat tillstånd förutsätter eller har avvikelse skett från tillståndsvillkor som rör djurs ålder eller kön, skall jaktledare eller annan tillståndshavare utan dröjsmål göra anmälan därom hos polismyndighet. De som deltagit i jakten skall omedelbart därefter transportera djuret öppnat till plats som polismyndigheten anvisar.

39 §.

Föreligger synnerligen vägande skäl, kan landskapsstyrelsen på ansökan bevilja tillstånd att fälla rådjur eller älg med avvikelse från bestämmelserna i denna lag. I landskapsstyrelsens beslut får ändring inte sökas.

40 §.

Har älg sårats under jakt skall jaktledare ofördröjligen göra anmälan därom hos polismyndighet och hos den som innehar tillstånd att jaga älg på angränsande område. Chefen för polismyndigheten har, för att förhindra fällande av flera älgar än det meddelade tillståndet förutsätter, rätt att begränsa den jakt som sker med stöd av tillståndet eller att helt avbryta den, tills det sårade djurets tillstånd blivit tillräckligt klarlagt.

Om djur som avses i 1 mom. anträffas dött eller avlivas av tillståndshavare under jakttiden, avgörs frågan om vem djuret skall tillfalla i enlighet med bestämmelserna i 37 §.

8 kap.

Tillsyn över hund och katt.

41 §.

I marker där det finns vilt råder hundförbud under tiden 16 februari - 24 oktober. När hundförbud råder skall hund hållas under sådan tillsyn att den hindras från att löpa lös. Under annan tid skall hund, när den inte används vid jakt, hållas under sådan tillsyn att den hindras från att driva eller förfölja vilt.

Om det behövs till skydd för visst viltslag, kan landskapsstyrelsen besluta att hundförbud skall råda i hela landskapet eller del därav även under annan än i 1 mom. avsedd tid. När i detta moment avsett hundförbud råder får dock hund som inte driver eller förföljer den art till vars skydd förbudet gäller användas vid jakt på annan art.

Vid jakt på rådjur får drivande hund inte användas under tiden 25 oktober - 31 oktober.

42 §.

Vid jakt på älg, rådjur och vitsvansad hjort får drivande hund användas endast om hundens mankhöjd inte överstiger 28 centimeter.

Utan hinder av vad i 41 § 1 och 2 mom. är föreskrivet får hund som är lämplig för ändamålet av jakträttsinnehavare eller med dennas medgivande användas enligt följande:

- 1) drivande hund som avses i 1 mom. vid jakt på älg under den tid älg får jagas enligt bestämmelserna i 20 §, vid jakt på rådjur under tiden 1 september - 24 oktober samt vid jakt på vitsvansad hjort under tiden 1 september - 15 februari;
- 2) älghund vid jaktträning eller jakt under tiden 20 augusti - 20 december;
- 3) stående, stötande eller apportrande hund vid jaktträning eller jakt på fågel under tiden 20 augusti - 31 december;
- 4) skällande fågelhund vid jakt eller jaktträning under tiden 20 augusti - 31 december;
- 5) apportrande fågelhund vid jakt under tiden 15 mars - 15 april och under tiden 1 maj - 25 maj;
- 6) för ändamålet särskilt dresserad hund vid jakt på vildmink under tiden 20 augusti - 15 mars;
- 7) grythund under tiden 1 juli - 15 april;
- 8) under hela året särskilt dresserad hund som används för spårning av skadat vilt, annat viltvårdsändamål eller dressyr, om hunden står under förarens kontroll;
- 9) under hela året hund som deltar i tävling som ordnats med tillstånd av landskapsstyrelsen;
- 10) under hela året hund som dresserats särskilt för att valla husdjur eller annan särskilt dresserad brukshund som används i tjänsteuppdrag; samt
- 11) under hela året hund som är yngre än tre månader.

Om tillstånd till jakt meddelats enligt bestämmelserna i 29 § eller om särskild orsak annars föreligger, kan landskapsstyrelsen besluta att drivande hund får användas även under annan än ovan avsedd tid.

43 §.

Har vid jakt med hund drevet eller skallet avlägsnat sig från jaktområdet och inte återvänt inom en halv timme, skall hunden hämtas från det främmande jaktområdet. Om vapen medförs när hunden hämtas, skall detta hållas oladdat och öppet. Den som äger eller innehar det främmande området, jakträttsinnehavaren samt för området tillsatt jaktövervakare är dock berättigade att

omedelbart avbryta drevet eller skallet och avlägsna hunden från området.

44 §.

Ägare och innehavare av område samt jakträttsinnehavare och för området tillsatt jaktövervakare får avlägsna eller omhänderta hund som anträffas lös på området, dock utan att tillfoga den skada. På uppmaning av person som avses i detta moment är hundägare skyldig att avhämta sin hund.

Den som i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. omhändertagit hund skall snarast möjligt underrätta ägaren därom, om ägaren är känd, eller i annat fall göra anmälan därom hos polismyndighet. Ägaren har rätt att återfå hunden, om han åt tillvaratagaren utger lösen och ersättning för utfordring av hunden för varje dag den varit omhändertagen. Lösen och ersättning för utfordring av hunden, vilkas storlek fastställs av landskapsstyrelsen, skall vid äventyr att hunden tillfaller tillvaratagaren erläggas inom sju dagar från det ägaren underrättats angående omhändertagandet eller, om anmälan gjorts hos polismyndighet, inom fjorton dagar från det anmälan gjorts, underrättelsedagen respektive anmälningdagen oräknad.

45 §.

Kan hund som löper lös och jagar eller ofredar vilt i strid med bestämmelserna i 41 och 42 §§ inte omhändertas, kan polismyndighet besluta att hunden skall avlivas, om det är angeläget från viltvårdssynpunkt och försvarligt även med hänsyn till övriga omständigheter. Avlivningen kan ske genom polismyndighetens försorg eller genom att polismyndigheten medger annan rätt att utföra uppdraget.

Innan i 1 mom. avsett beslut fattas skall hundens ägare i mån av möjlighet kontaktas. Efter det att hunden avlivats skall ägaren om möjligt underrättas.

46 §.

Katt skall hållas under sådan tillsyn att den hindras från att ofreda vilt under fridlysningstid och på annans jaktområde även under annan tid.

Ägare och innehavare av område samt jakträttsinnehavare har rätt att döda katt som anträffas inom området på minst trehundra meters avstånd från annans bostadstomt.

9 kap.

Fångstredskap och fångstsätt.

47 §.

Jakt får inte utövas med hjälp av fallgrop, gift, spjut, pil, elektrisk ström, sax, snara, fälla, eller annat liknande hjälpmedel eller med hjälp av gillrat skjutvapen eller sprängladdning.

Jakt med hjälp av lykta eller annan ljusanordning är förbjuden. Det samma gäller användning av kommunikationsradio vid annan jakt än jakt på älg, rådjur eller vitsvansad hjort.

Utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. är det tillåtet att med ägares eller jakträttsinnehavares samtycke använda av myndighet godkänt gift för bekämpning av möss, råttor och sorkar samt sax eller fälla för fångst av gråtrut, havstrut och silltrut ävensom fälla för fångst av bisam, kråka, mink, mårdhund, möss, råttor, räv, sorkar och förvildad katt.

Gillrat fångstredskap som inte medför djurets omedelbara död skall efterses dagligen. Trutsax får utsättas endast i vatten på åtminstone en meters djup.

48 §.

Vid jakt på älg och vitsvansad hjort får inte användas ammunition med helmantlad kula eller blykula, inte heller oräfflat vapen eller ammunition med kula vars vikt understiger 10 gram eller vars anslagsenergi på 25 meters avstånd, mätt från pipans mynning, är mindre än 2452 joule ($E_{25} = 2452 \text{ J}$).

Vid rådjursjakt får i räfflat vapen inte användas ammunition med helmantlad kula eller ammunition med kula vars anslagsenergi på 25 meters avstånd, mätt från pipans mynning, är mindre än 1180 joule ($E_{25} = 1180 \text{ J}$).

Vid jakt får inte användas luftgevär eller därmed jämförbart vapen. Vid jakt får inte heller användas hagelgevär med automatisk

omladdning, om vapnet kan laddas med fler än två patroner.

Vid jakt får inte ljuddämpare användas på skjutvapen.

Landskapsstyrelsen kan besluta om närmare bestämmelser rörande skjutvapen och deras användning vid jakt. Landskapsstyrelsen kan även, om särskilda skäl föreligger, i enskilda fall medge undantag från det förbud som avses i 4 mom.

49 §.

Katsas och ryssjas mynning skall hållas tillsluten ovan vattenytan. På land får fiskeredskap inte utsättas så att vilt kan fastna eller fångas i redskapet.

50 §.

Jakt får inte bedrivas från motordrivet fordon eller med direkt tillhjälp av motordrivet fordon, av annat maskindrivet fortskaffningsmedel eller av ljudframkallande maskin. Under tiden 15 mars - 25 maj får jakt på sjöfågel inte idkas från något slag av båt eller annan därmed jämförbar anordning. Utan hinder av vad här sägs får dock skadskjuten fågel förföljas med båt och avlivas från båten, om det sker i omedelbar anslutning till sjöfågeljakt med utsatta vettar, dock inte under färd till eller från jaktplatsen.

Vapen skall under färd med maskindrivet fortskaffningsmedel hållas oladdat.

Vad i denna paragraf är föreskrivet gäller inte jakt på bisam, gråtrut, havstrut, kråka eller mink utanför område som utgör fågelskydds-, sälskydds- eller fredningsområde.

51 §.

Djur får inte skjutas över landsväg, bygdeväg eller kommunalväg eller medan djuret eller skytten befinner sig på sådan väg.

10 kap.

Innehav av vilt och handel med vilt.

52 §.

Under den tid visst slag av vilt är fridlyst är det förbjudet att inneha sådant vilt eller färsk del därav, om inte landskaps-

styrelsens tillstånd härför erhållits. Vad här sägs gäller även oberett skinn av annat vilt än älg, rådjur, räv eller hare samt fågelägg.

Vad i 1 mom. är föreskrivet gäller inte ätligt vilt eller ägg som bevisligen erhållits i enlighet med någon av bestämmelserna i 27 - 31 §§, som lagligen frantagits någon eller införts till landskapet eller som uppenbart fångats utan överträdelse av bestämmelserna rörande fridlysning och är avsett för personligt bruk.

53 §.

Ätligt vilt som fällts under jakt skall tillvaratas och användas som människoföda.

Älg, rådjur, vitsvansad hjort och hare, dock inte hare som åtkommit med stöd av bestämmelsen i 31 § 1 mom. 1 punkten, får hållas till salu. Annat ätligt vilt är det förbjudet att hålla till salu. Vilt som införts till landskapet får dock hållas till salu.

11 kap.

Jaktkort.

54 §.

Den som idkar jakt med skjutvapen eller annat fångstmedel eller med användande av hund eller annat för jakt övat djur är skyldig att inneha jaktkort. Vad här sägs gäller dock inte:

- 1) den som avlivar möss, råttor och sorkar eller annat vilt med stöd av bestämmelserna i 30 eller 31 §;
- 2) den som deltar i bruksprov för jakthund;
- 3) den som dödar eller fångar vilt med stöd av bestämmelserna i 29 § 2 mom. eller
- 4) då fråga är om åtgärd som vidtas i vetenskapligt syfte med stöd av 22 § landskapslagen om naturvård.

Jaktkort kan utfärdas åt tillförlitlig person för ett, två eller tre år åt gången. Har sökanden enligt lagen om befolkningsböcker inte hemort i Finland skall han förete tillförlitlig utredning om sin jakträtt. Jaktkort söks hos polismyndighet.

Avgift och formulär för jaktkort fastställs av landskapsstyrelsen. Vid fastställandet av avgiften skall iakttas att person som är bosatt i landskapet skall erlägga lägre avgift än person som är bosatt utom landskapet. I avgiften ingår jägaransvarsförsäkring.

Person som första gången löser jaktkort skall förete intyg över att han har av landskapsstyrelsen föreskriven kännedom om denna lag och övriga jaktbestämmelser. Om han är bosatt i riket eller i annat nordiskt land kan dock där erhållen motsvarighet till nämnda intyg företas.

Intyg över att person innehar av landskapsstyrelsen föreskriven kännedom om denna lag och övriga jaktbestämmelser utfärdas av examinator som tillsatts av landskapsstyrelsen eller jaktvårdsförening.

55 §.

Den som idkar jakt är skyldig att medföra jaktkort och på anfordran uppvisa det för den som övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om jakt, för områdets ägare och innehavare, för jakträttsinnehavare samt för jakträttsövervakare som tillsatts för att övervaka jakten på området.

56 §.

I landskapets enskilda årsstat skall årligen upptas ett anslag för främjande av viltvård och för andra därmed jämförbara ändamål. Anslaget skall uppgå åtminstone till det belopp som beräknas inflyta i avgifter för jaktkort.

Ur det anslag som avses i 1 mom. kan ersättning utges för:

- 1) kostnader för viltvård och -forskning;
- 2) understöd till jaktvårdsföreningar och andra organisationer för främjande av viltvården och höjande av jaktkulturen;
- 3) understöd åt enskild person, efter inhämtande av jaktvårdsförenings yttrande, för viltvårdsåtgärder som är till nytta för en större region;
- 4) kostnader för inrättande av i 26 § avsedda skyddsområden;
- 5) utgifter för jägaransvarsförsäkring samt
- 6) utgifter för avlöning av funktionärer som erfordras för viltvården och jaktadministrationen samt för övriga erforderliga kostnader för deras verksamhet.

12 kap.

Jaktmyndigheter och jaktvårdsföreningar.

57 §.

Tillsynen över jakten utövas av landskapsstyrelsen med bistånd

av polismyndighet och, på sätt därom är särskilt föreskrivet, med bistånd av tjänstemän inom gränsbevakningsväsendet vilka är stationerade i landskapet.

Jaktvårdsförening kan utse edsvurna jaktövervakare för att handha tillsynen över jakten inom föreningens verksamhetsområde.

58 §.

De personer som innehar i 4 eller 8 § avsedd jakträtt inom en kommun och som löst jaktkort bildar en jaktvårdsförening. Om de lokala förhållandena det påkallar, kan dock landskapsstyrelsen besluta att jaktvårdsförening skall bildas för ett annat område.

Jaktvårdsförening skall ha stadgar vilka skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Beslutanderätten i föreningens angelägenheter utövas av föreningsmöte och en av mötet vald styrelse på sätt i stadgarna sägs.

Jaktvårdsförening kan inte ålägga medlem att delta i kostnaderna för föreningens verksamhet. Föreningen kan dock, enligt de grunder landskapsstyrelsen bestämmer, uppbära avgifter för tjänster som tillhandahålls även annan än medlem.

59 §.

I jaktvårdsförenings stadgar skall anges hur föreningen och dess styrelse med beaktande av ortsförhållandena skall verka för att bevara och förkovra viltstammarna samt för att främja efterlevnaden av jaktlagstiftningen.

60 §.

Jaktvårdsförening kan i sitt namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt kära och svara.

13 kap.

Påföljdsbestämmelser.

61 §.

Den som på bar gärning anträffas idkande jakt utan särskilt tillstånd på fridlyst vilt har envar rätt att frånta vapen och andra jaktredskap, hundar samt vilt som åtkommits genom jakten.

Idkar någon olovligen jakt på främmande jaktområde tillkommer i 1 mom. avsedd rätt den som innehar jakträtten på området och för hans räkning områdets ägare, innehavare samt för området tillsatt jaktövervakare. Om det främmande området tillhör staten eller landskapet, tillkommer här avsedd rätt även den som på området utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om jakt.

Idkar någon jakt utan att inneha jaktkort eller använder någon vapen i strid med denna lag, tillkommer i 1 mom. avsedd rätt den som övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om jakt, områdets ägare, innehavare och jakträttsinnehavare samt för området tillsatt jaktövervakare.

62 §.

Den som har omhändertagit egendom med stöd av bestämmelserna i 61 § skall ofördröjligen överlämna egendomen till polismyndighet. Egendomen skall förvaras hos polismyndigheten tills domstol avgjort ärendet. Om hund har omhändertagits skall dock bestämmelserna i 44 § 2 mom. iakttas.

Utan hinder av vad i 1 mom. sägs får jakträttsinnehavare som har omhändertagit vapen eller andra jaktredskap med stöd av bestämmelserna i 61 § 2 mom., om han inte önskar att åtal väcks för olovlig jakt, behålla dessa tills dess ägaren styrkt sin identitet och erlagt en i enlighet med rikslagstiftning fastställd lösen. Angående omhändertagandet skall polismyndighet underrättas. Om ägaren inte löser in den omhändertagna egendomen inom en månad efter det att polismyndigheten underrättades angående omhändertagandet, tillfaller denna jakträttsinnehavaren.

63 §.

Den som anträffar olovligen utsatt eller olovlig fångstanordning eller förgiftat bete har rätt att förstöra eller omhänderta anordningen eller betet. Han får även omhänderta kattska eller ryssja som är öppen ovanför vattenytan samt fiskeredskap som utsatts på land så att vilt kan fastna i det.

Om fångstanordning eller fiskeredskap har omhändertagits med stöd av 1 mom. skall bestämmelserna i 62 § 1 mom. iakttas. Polismyndighet får dock återlämna fiskeredskap till ägare som styrkt sin identitet.

64 §.

Den som

1) utan särskilt tillstånd dödar, sårar, fångar eller i strid med denna lag ofredar annat vilt än älg eller rådjur under tid då ifrågavarande art är fridlyst;

2) ofredar älg eller rådjur i strid med denna lag, genom vårdslöshet eller oaktsamhet dödar eller sårar älg eller rådjur eller vid tillståndsjakt på älg eller rådjur genom vårdslöshet eller oaktsamhet bryter mot föreskrifter som gäller jaktområdet, antalet djur som får fällas, djurens ålder eller kön eller andra tillståndsvillkor;

3) bedriver jakt i strid med domstols, landskapsstyrelsens eller jaktvårdsförenings förbud;

4) använder vapen i strid med denna lag, använder förbjudet fängstredskap eller idkar jakt på annat förbjudet sätt;

5) bryter mot bestämmelserna i denna lag om innehav och saluhållande av vilt, skinn eller ägg;

6) idkar jakt utan att inneha eller utan att vid jakt medföra jaktkort eller

7) på annat sätt idkar jakt i strid med denna lag eller med stöd därav utfärdade föreskrifter eller på annat sätt bryter mot påbud eller förbud i denna lag

skall, om strängare straff inte annorstädes är föreskrivet, för j a k t f ö r s e e l s e dömas till böter.

Den som under jakt inte medfört jaktkort och senast den tredje dagen därefter hos polismyndighet visar att han löst jaktkort skall inte åtalas, om det av omständigheterna framgår att underlåtenheten berott på tillfälligt förbiseende.

65 §.

Den som

1) i strid med denna lag idkar jakt med direkt tillhjälp av maskindrivet fortskaffningsmedel eller ljudframkallande maskin;

2) i strid med denna lag uppsåtligen dödar, sårar eller fångar älg eller rådjur utan tillstånd eller vid tillståndsjakt på älg eller rådjur uppsåtligen bryter mot föreskrifter som gäller jaktområdet, antalet djur som får fällas, djurens ålder eller kön eller andra tillståndsvillkor eller

3) bedriver i 64 § 1 mom. 1-5 punkterna avsedd verksamhet i betydande utsträckning eller så att handlingen, med beaktande av de omständigheter som föranlett handlingen och framgår av denna, bör anses grov

skall, om strängare straff inte annorstädes är föreskrivet, för jaktbrott dömas till böter eller till fängelse i högst två år samt till jaktförbud under viss tid, minst ett och högst fem år.

I strafflagen finns bestämmelser om olovlig jakt.

66 §.

Har endast enskilds rätt kränkts genom brott som avses i denna lag, får i ärendet åtal väckas endast om målsägare så önskar.

67 §.

Förbjuden fångstanordning som använts vid jakt skall förklaras förverkad till staten.

Vapen och fångstanordningar som använts vid brott som avses i 65 § skall förklaras förverkad till staten. Likaså skall maskindrivet fortskaffningsmedel och ljudframkallande maskin som använts vid jakt förklaras förverkade till staten, om jakten bedrivits med direkt tillhjälp av fortskaffningsmedlet eller maskinen och användningen av fortskaffningsmedlet eller maskinen varit av väsentlig betydelse för jakten och bytet vid jakten varit betydande.

I stället för egendom som avses i denna paragraf kan dess värde förklaras förverkat.

Är påföljd som avses i denna paragraf uppenbart oskäligen, kan den efterges helt och hållet eller delvis.

68 §.

Har någon dödat eller fångat vilt i strid med denna lag genom att kränka enskilds rätt under sådana förhållanden att den som kränkts hade rätt att tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde den som kränkts, oberoende av det sätt på vilket viltet dödat eller fångats. I detta moment avsett värde på vilt är ett i rikslagstiftning fastställt värde på levande vilt.

Har någon dödat eller fångat vilt i strid med denna lag under sådana förhållanden att annan inte hade rätt att tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde staten, oberoende av om straff inte skall utdömas eller om handlingen utgör i 64 § 1 mom. 1, 2, 3, 4 eller 5 punkten avsedd jaktförseelse eller jaktbrott. I detta moment avsett värde på vilt är dess i rikslagstiftning fastställda

värde som byte. Är handling som avses i detta moment jaktbrott skall staten dessutom ersättas för skillnaden mellan bytets värde och det värde som avses i 1 mom. Den som dödat älg eller rådjur på sätt i 64 § 1 mom. 2, 3, 4 eller 5 punkten eller 65 § sägs skall även åläggas att till staten utge en avgift i enlighet med i riket föreskrivna grunder.

Vilt, skinn och ägg som innehas eller hålls till salu i strid med bestämmelserna i 52 eller 53 § eller deras värde tillfaller staten.

Polismyndighet har rätt att när som helst granska lager hos den som håller till salu vilt eller skinn av vilt.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

69 §.

Vilt som under lovlig tid påskjutits på lovligt område och faller på främmande område tillfaller den som innehar jakt-rätten på det främmande området. Vad här sägs gäller även vilt som fastnar i sax eller annan fångstanordning och kommer in på främmande område.

Utan hinder av vad i 1 mom. sägs gäller om älg och rådjur vad därom är föreskrivet i 7 kap.

70 §.

Fallvilt av älg, rådjur eller vitsvansad hjort tillfaller landskapet. Detsamma gäller älg, rådjur eller vitsvansad hjort som anträffas så illa sårat eller skadat att det varit nödvändigt att genom myndighets försorg döda det. Har djuret sårats under jakt och avlivats under jakt, skall dock bestämmelserna i 7 kap. följas om djuret är älg eller rådjur eller bestämmelserna i 69 § om djuret är vitsvansad hjort.

Fallvilt av annan än i 1 mom. avsedd art tillfaller landskapet om arten då var fridlyst och i annat fall den som innehar jakträtten på området. Detsamma gäller om här avsett vilt anträffas så illa sårat eller skadat att det varit nödvändigt att döda det.

71 §.

Polismyndighet har rätt att besluta om avlivning av vilt som uppenbart är sårat, skadat eller sjukt, oberoende av om ifrågavarande art då är fridlyst eller om jakt på ifrågavarande art inte får bedrivas. Avlivningen kan ske genom polismyndighetens försorg eller genom att polismyndigheten medger annan rätt att utföra uppdraget.

Vilt som avlivats med stöd av bestämmelserna i 1 mom. tillfaller landskapet.

72 §.

Infaller sista dagen för anmälnings- eller ansökningstid som avses i denna lag på en lördag eller helgdag, får anmälan göras eller ansökan inges även första vardagen därefter.

I denna lag avsedd ansökan som inkommit efter utgången av i lagen angiven ansökningstid kan upptas till prövning, om olägenhet därigenom inte orsakas annan.

73 §.

Den som omhändertagit vilt eller annat som enligt denna lag skall tillfalla staten eller landskapet är skyldig att utan dröjsmål underätta polismyndighet. Om det föreligger fara för att omhändertaget vilt skall förskämmas, får han, efter det att viltet har värderats av två ojäviga personer, behålla det eller sälja det till åsatt pris. Medel som inlutit genom försäljningen skall utan dröjsmål tillställas polismyndigheten.

At den som flått pälsdjur, älg, rådjur eller vitsvansad hjort som skall tillfalla staten eller landskapet skall ur statens eller landskapets medel utges en skälig ersättning, om de medel som erhålls genom att sälja djuret därtill förslår. Under samma förutsättningar skall ersättning utges för transport av vilt.

74 §.

I landskapslagen om rovdjurspremier i landskapet Åland (28/57) finns bestämmelser om premier för dödande av visst vilt.

I landskapslagen om ersättande av skador, förorsakade av hjortdjur (52/74) finns bestämmelser om bidrag för vissa skador som orsakats av hjortdjur.

75 §.

Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985 . Genom lagen upphävs landskapslagen den 25 mars 1965 om jakt (10/65).

Har före denna lags ikraftträdande genom dom eller på annat lagligt sätt bestämts annorlunda om jakträtt än i denna lag sägs, skall även framdeles iakttas vad sålunda bestämts.

Utan hinder av vad i 9 § sägs om giltigheten av avtal om jaktarrende skall tidigare gällande bestämmelser tillämpas på avtal som ingåtts före denna lags ikraftträdande.

Utan hinder av vad i denna lag sägs är enligt tidigare gällande bestämmelser beviljat jaktkort och tillstånd att bedriva jakt under tiden 15 mars - 25 maj giltigt under den tid som avsetts vid beviljandet.

Mariehamn den 6 november 1984.

L a n t r å d

Folke Woivalin

T.f. lagberedningschef

Lars Karlsson.

